JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1860. Zaturdag, 29 December. N°. 104.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. H. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
» » » » *Java*.................... » 15,—.
» » » » *Buitenbezittingen*.......... » 17,50.
» » » » *Nederland*............... » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.—Brieven **franco**.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN

PARTICULIERE POSTERIJ,

WELTEVREDEN,
naast 't Postkantoor.

Ter gelegenheid der feesten van **Kersdag en Nieuwe Jaar,** zal de Administrateur van af den **28 tot 31 dezer,** alle ***middagen precies*** om **4 uren,** DILIGENCES naar ***Buitenzorg*** doen vertrekken.
(4139)

De ondergeteekenden hebben wederom ontvangen:

Engelsche jagtgeweeren,

REVOLVERS van *Deane & Adams,*
idem 〃 *Lefaucheux,*
GEWEEREN à Bascule,
PERCUSSIO S.
Zoomede een Faktuur Sokken, Borstrokken, Paardendekens, Fijne Dekens, IJsdekens, Fijn Gordijngoed, etc. etc.
(4163) JOHN PRYCE *&* Co.

De Ondergeteekenden ontvingen met het Fransche Schip *Le Bon Père*, direct van Bordeaux:

een groot factuur:

FRANSCHE
PROVISIEN EN DRANKEN,

van de meest gezochte en bekende merken, alle uitgezonden onder het contra-merk van het op Java zoo gerenommeerde huis

BAOUR & Co.,
te Bordeaux, als:

FRUITS AU JUS ASSORTIES,
do. do. l'EAU DE VIE,
do. AU NOYAU,
GRIOTTES à l'EAU DE VIE,
OLIVES AMELLEAU,
do. FARCIES,
CAPRES AU VIGNAIRE,
ANCHOIS EN SEL,
GELÉES ASSORTIES in ½ flacons
FRUITS AU CANDI,
TOMATES en ½ bouteilles,
TRUITS AU VINAIGRE ASSORTIES:
Marque *Theysonneau Jr.*
welk laatste artikel vooral de aandacht verdiend, als zijnde tot heden nog niet van Frankrijk aangevoerd.

Verder:

CHOCOLAT LOUIT en poudre.
do. do. papier jaune.
SAUCISSONS DE BOLOGNE.
VERMICELLE jaune, } Caissons de 2 k. 50.
MACARONIE blanc, }
PATES d'ITALIE ASSORTIES en pobans.
GELÉES superfine en pots en verre.
BONBONS RICHES ASSORTIES.
HUILE d'OLIVE en bouteilles et flacons.
VINAIGRE à l'ESTRAGON,
do. en Barriques et Caisses.
SIROPS ASSORTIS en ½ bouteilles.
EAU DE VIE BLANCHE.
MARASQUIN DE TRIESTE.
PANIERS DE 2 POMPONELLES ANISETTE, (1 blanche et 1 rose).
MUSCAT FRONTIGNAN in ½ bouteilles.

BOURGOGNE, en 1 et ½ Bouteilles. { Chambartine. Romanée. Clos-Vougeot. Hermitage. Beaune. Nuits. Volnay.

HAUT SAUTERNES.
ST. JULIEN MEDOC } en Caisses de 4
DUCASSE PAUILLAC } douz.
CANTENAC
CHATEAUX PEZ } en Caisses de 1 douz.
Idem MORIN }

Voorts:

FIJNE KURKEN.
CAPSULES, etc.

Een en ander wordt, zoowel en gros als en detail tot zeer billijke prijzen geleverd door
(4159) VAN RIET & TER GOUW.

LOSSE BRILLANTEN

Bij
JOHN PRYCE en Co.
(4199)

Per schip *Sophia Koningin der Nederlanden:*

VERSCHE GROOTE HAMMEN.
〃 GEROOKT VLEESCH.
〃 ROLPENS in fleschen en vaatjes.
〃 ROOKWORST in idem.
〃 PEKELWORST in idem en idem.
〃 GEROOKT SPEK in idem.
〃 SAUCIJSJES in idem.
GEROOKTE OSSENHAAS en SAUCIJS DE BOULOGNE in blik.
GEZOUTEN VLEESCH in kleine vaatjes.
(4148) VAN WALCHREN & VAN DORP.

ANCIENNE MAISON SEUFFERT.

COMBET, Successeur,

vient de recevoir de Paris, par le *Chateau du Gol,*

un grand assortiment de

CHAUSSURES

pour hommes, dames et enfants,
Bottines à Elastique et Cracoviennes,
Souliers dorés, vernis, lasting Français, satin de soie noir et blanc,
PANTOUFLES BRODÉES POUR DAMES,
Mules de Chambre, Souliers de Ville et de Bal, pour Hommes.
(4164)

Direct ontvangen:
per CHATEAU DU GOL:
Een Factuur uitgezochte

FRANSCHE PROVISIEN

in blik,
MACARONI EN VERMICELLE
in kistjes,

Saucissons de Lyon

FROMAGE GRUYERE.

Verder:

PARFUMERIEN

de la Societé Hygiénique, een klein factuurtje fijne
SCHAREN EN MESSEN,
Tanden-Borstels, Nagel-Schuijers, gesorteerde fijne kleeder, Borstels,
ROB BOIVEAU L'AFFECTEUR, ENZ.
(4183) LEROUX & Co.

OGER, FRÈRES,

hebben de eer hunne begunstigers te berigten, dat zij met het Fransche Schip BON PÈRE van Parijs hebben ontvangen,

een keurig factuur

NOUVEAUTÉS,

bestaande uit eene groote sortering

Laken Stoffen

voor rokken en paletots,
TWINES, ZWART SATIJNEN BROEKENSTOFFEN, GEASSORTEERDE GRIJZE TRICOTS, ZIJDEN en PIQUÉ-VESTEN (nouveauté), HOEDEN, DEGENS,
Borduursels en W Knoopen
voor ambtenaren,
KNOOPEN voor ambtenaren bij het Boschwezen,
Id. voor Hemdsmouwen.
Eene groote keus van HEEREN- en KINDERPETTEN, witte en bruine STROOHOEDEN, VILTE HOEDEN naar den laatsten smaak.

HEMDEN,

ZIJDE en GLACÉ-HANDSCHOENEN uit de fabriek van *Jouvin*, batiste en gekleurde DASSEN, KNOOPEN voor vesten en paletots, enz.
Wijders:
extra fijne Engelsche gekleurde gezondheids Flanel. (4178)

Het

MAGAZIJN VAN PIANO'S

van

DUBRAY & Co.,

Gang Patjenongang,

is ruim voorzien van eene groote verscheidenheid uitmuntende Piano's in verschillend model, uit de Parijsche fabrieken, expresselijk voor het Indisch klimaat vervaardigd.
Hiervan geven zij een ernstig gemeenden waarborg, en tevens de verzekering, dat zij, indien er, uithoofde van gemis aan soliditeit, het een of ander gebrek aan deze Piano's mogt ontstaan, bereid zijn, die tegen andere te verwisselen.

Piano's in Ruil en te Huur.

Stemmen van Piano's. Abonnements-prijs ƒ 25.— per kwartaal. Reparatie van allerlei soorten van instrumenten.

Muziek, Instrumenten, Snaren,
en eindelijk:

ONDERSCHEIDENE ORGELS

(4002)

Le Soussigné vient de recevoir:

Veritable Champagne,

de la Ve. Clicquot Ponsardin en ½ & 1 Blle.
Liqueurs diverses
DE LA GRANDE CHARTREUSE,
verte, blanche et Jaune.
ABSINTHE SUISSE,
verte & blanche
VERMUTH.

COGNAC CHAMPAGNE,

qual. Superieure, etc.
(4189) A. BEDIER.

Verkrijgbaar:

Palembangsche
ROTTING-MATTEN

in alle breedte en lengte,
GEKLEURDE EN WITTE CHINESCHE
VLOERMATTEN.
Bij
(4186) CASSALETTE & Co.

ƒ 4000,—

In leen te bekomen op hypotheek
Adres:
(4157) Bureau *Java-Bode.*

De Ondergeteekende, geadmitteerd tot het uitoefenen van de
Verloskundige Praktijk
te *Batavia* en *Ommelanden*, heeft de eer te berigten dat zij woonachtig is op **Molenvliet,** digt bij stad, tegenover het huis vroeger bewoond door den heer BEIJNON.
J. GROENEVELD,
(4116) Geboren *Derksema.*

Inrigting van Onderwi

OP HET
KONINGS-PLEIN BIJ DE RACE-LOODS.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat Nieuwe *Cursus* zal aanvangen Donderdag 3 Jan 1861. — Deze Inrigting is in het bijzonder geschikt tot voorbereiding voor de lessen aan het Gymnasium Willem III.
I. J. J. SNELLEBRAND.
BATAVIA, 28 December 1860. (419

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

Algemeene Vergadering,

ter verkiezing van **EEN** President en **DRIE** Kommissarissen in het Bestuur,

op Zaturdag den 5 Januarij 1861,

des avonds ten 8 ure.

Namens het Bestuur:

De Secretaris,

(4138) BRUGMAN.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Januarij.

(4155)

Pas ontpakt:

Keurige en net **bewerkte Sandelhouten** en **paarlemoeren**

WAAIJERS.

Bij

OLISLAEGER

Juwelier

(4188) *Rijswijk.*

Aanstaande Dingsdag Nieuwejaar zijnde, zal instede op dien dag,

Maandag te voren bij den ondergeteekende geslagt worden.

(4175) H. JACOBS.

De Heer **E. F. A. Bergmann,** heeft onze

GENERALE VOLMAGT.

JACOBSON & Co.

SAMARANG, 1 Januarij 1860. (4179)

WORDT GEVRAAGD!

Een **Opperstuurman** voor de **retour reis naar Nederland.**

Informatiën bij

(4198) B. KOPERSMIT & CO.

Wordt gevraagd:

EEN TOKO BEDIENDE,

eene goede hand schrijvende.

Adres Lr. **A** uitgever dezer. (4204)

Op een Handelskantoor te Samarang,

wordt gevraagd: een geroutineerd BOOMKLERK, de Hollandsche en Engelsche talen magtig.

Adres letters S. S. franco bij den Boekhandelaar

(4151) VAN DORP, *te Samarang.*

Eene fatsoenlijke familie zonder kinderen, in Februarij aanstaande repatrierende, wenschte in haren huisselijken kring een paar kinderen ter opvoeding op te nemen. Omtrent conditiën, enz. addressere men zich met franco brieven onder letter X, poste-restante te *Soerabaija.* (4150)

HET KANTOOR

van den Advocaat en Procureur

Mr. G. J. B. HENNY,

is verplaatst

naar de overzijde van de Groote Rivier in het Lokaal tusschen de kantoren der firma's L. PLATON & Co. en BUIJS, JACOBSEN & Co. (3406)

HET KANTOOR

van de ondergeteekenden is van af *Maandag den 31 December*

verplaatst

naast het Kantoor van de Heeren **Purvis en Co.,** bij de pakhuizen van de Heeren **B. Kopersmit en Co.**

(4166) G. BUIJN & Co.

TE KOOP:

het HUIS op Noordwijk, bewoond door en behoorende aan

J. B. ROSELJE.

(4154)

Wordt te Koop aangeboden:

HET LAND JANLAPPA,

toebehoorende aan den Hoog WelGeb. Heer Mr. V. M. Baron d'ABLAING VAN GIESENBURG.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

(4112) MACLAINE, WATSON & Co.

Te koop:

Wegens vertrek:

Op voordeelige voorwaarden het aangenaam gelegen **Huis** op **Molenvliet,** bewoond door den Heer **L. Bras.**

Informatiën bij

(4168) CASSALETTE & Co.

TE KOOP **het HUIS,** gelegen aan de Oostzijde van het Koningsplein, nabij de Willemskerk, met het daarbij behoorend ERF, toebehoorende aan den HEER P. van MOTMAN.

Te bevragen bij

(4111) MACLAINE, WATSON & Co.

TE KOOP of te TE HUUR

Het **HUIS** op Kebon Sirih, naast den HoogEd.Gestr. Heer G. VOGELPOOT.

(4107) DÜMMLER & Co.

Te huur:

TWEE **Huizen** op **Pasar Baroe** en **Tanah Njonja.**

Te bevragen op Pasar Baroe bij

(4176) C. NOORDHOORN.

TWEE KAMERS TE HUUR met **kost,** op **Noordwijk** nabij de **Sluisbrug.**

Nadere inlichtingen bij den uitgever dezes. (4169)

Nederlandsch-Indische

ZEE EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Bovengenoemde MAATSCHAPPIJ is voortdurend bereid tot het sluiten van verzekeringen tegen brand op **Woon en Pakhuizen, Meubilair, Koopmansgoederen,** enz., alsmede op **Fabrijken** en **Industriëele Etablissementen.**

Informatiën te bekomen bij de Directie te Batavia en bij hare Agenten de Heeren

B. KOPERSMIT & Co. te *Samarang*, en

FRASER, EATON & Co. te *Soerabaija.*

Namens de Directie:

WIGGERS VAN KERCHEM, *Direkteur.*

(4001) F. H. TIEDEMAN, *waarnemend „*

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Etablissementen,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1°/₀ 's jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . ¹/₂°/₀ „

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ⁵/₄°/₀

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . 1°/₀ „

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1¹/₂°/₀ „

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1¹/₂°/₀ „

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*

C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*

(3998) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR

Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten voor voornoemde maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen,** zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(4000) MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*

NEDERLANDSCH - INDISCHE LEVENSVERZEKERING EN LIJFRENTE - MAATSCHAPPIJ.

In de Algemeene Vergadering van 28 November jl. is benoemd tot Commissaris (vertegenwoordigende Actiehouders), de Heer *D. Jannette Walen,* in plaats van den vertrokken Heer *J. M. Tiedeman,* en tot mede-DIRECTEUR de Heer *Edwd. Heijning,* om met 1e. Januarij 1861 op te treden.

De ondergeteekende *blijft,* ook gedurende zijne tijdelijke afwezigheid DIRECTEUR (Art. 11 der Statuten), zoomede *blijft* de Heer *G. A. de Lange, Plaatsvervangend-Directeur.*

Namens het Bestuur:

(4205) C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Waarom zullen wij lijden aan verwoestende ziekten, wanneer dit zoo wonderbaarlijk geneesmiddel in onze nabijheid is? De pillen zijn onfeilbaar in alle kwalen, welke betreffen: de maag, den lever, de ingewanden, enz. zij onderdrukken en ontwortelen de pijnveroorzakende ziekte.

Doosjes Pillen à *f* 1. — *f* 3. — *f* 5 —.

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia bij S. B. van Kleeff & Co.

„ Banjoemaas „ M. S. Cheriman.

„ Soerscarta „ W. Veldman.

„ Djocjocarta „ Buijn & Co.

„ Salatiga „ F. Kruthoffer.

„ Tagal „ Wed. Dort.

„ Cheribon „ W. Galistan.

„ Cheribon „ M. Blok en Co. (4170)

„ Samarang „ H. L. Lijon en Co.

de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman en Co.

JAVA-BODE

H. H. inteekenaren op bovengenoemd Blad,

die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Eerste half jaar 1861** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Eerste halfjaar:

voor Batavia . . . . *f* 12,50

„ Java . . . . „ 15,—

„ de Buitenbezittingen . . . . „ 17,50

„ Nederland . . . . „ 22,50

Brieven ***franco*** aan *den Administrateur*,

H. M. VAN DORP.

De Inteekening en storting van dat Blad kan ook geschieden bij **Blok & Co.** en **A. A. Ruzette** te Cheribon; Mevr. de Wed. **G. M. Dort** te Tagal; **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te Samarang; **Le Roy & Co.** te Soerabaija; **Weijermans & Co.** te Pasoeroean; **G. H. Hoogenraad** te Madioen, **H. R. van Wijk, Rzn.** te Padang; **Eckhout & Co.** te Makassar, **Harmsen** te Amboina, en voor de niet genoemde Buiten-bezittingen bij de Agenten der schepen van den Heer **W. Cores de Vries.**

(4140)

Nederlandsche STAATSLOTERIJ.

M. Polak & Zoon,

gedelegeerde 1ste klasse te 's Hage.

244ste STAATSLOTERIJ, groot *f* 990,000.—

bestaande uit:

20,000 LOTEN, 10,000 PRIJZEN en 2 PREMIEN.

Hoogste Prijzen *f* 100,000.- *f* 50,000.- twee van *f* 25,000.-, twee van *f* 20,000.- en een premie van *f* 30,000.- aan de laatste uitkomende de 60 hoogste prijzen.

Bestellingen op Loten in de 244e en volgende trekkingen worden voortdurend door den ondergeteekende tegen vooruit betaling aangenomen:

Een Heel Lot . . . ***f* 100.—**

Een Halve „ . . . . „ **50.—**

Een Vijfde „ . . . . „ **20.—**

door

H. M. VAN DORP, *Boekhandelaar.*

Batavia, 1860. (4171)

GELITHOGRAPHEERDE VISITE-KAARTJES,

Letter naar verkiezing

bij

(4141) H. M. VAN DORP.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 29 December 1860, No. 104.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van den 20sten October 1860 litt. A, no. 31, is aan den heer T. J. Stieltjes, aan wien eene zending naar Nederlandsch-Indie is opgedragen, krachtens de daartoe verkregene magtiging des Konings, toegevoegd de heer J. M. Elias, ten einde zich te belasten met de werkzaamheden, het vak der fotografie betreffende.

Civiel Departement.

Benoemd:

BIJ DE ALGEMEENE REKENKAMER.

Tot hoofdkommies, de eerste kommies R. W. G. J. van Waardenburg.
Tot eersten kommies, de tweede kommies D. Aalstius den Appel.
Tot tweeden kommies, de derde kommies J. J. Groenewald.
Tot derden kommies, de tijdelijke buitengewone klerk W. L. Hoorn.

Marine-Departement,

BIJ HET MARINE ETABLISSEMENT TE ONRUST.

Bevorderd:

Tot eersten opziener, de opziener bij die instelling J. Goudswaard.

Benoemd:

Tot machinisten, de machinist bij 's lands drijvend droog dok te Onrust J. A. A. Wolff en de vuurstoker der eerste klasse bij de Nederlandsche marine C. H. Feller, thans bij dat etablissement gedetacheerd.

Belast:

Met de waarneming der betrekking van baas-kuiper, de eerste kuiper van het vaste korps dek- en onder-officieren der Nederlandsche marine W. W. de Laat.
Met de waarneming der betrekking van bootsman, de schipper bij de Nederlandsche marine P. J. S. Westerbeek.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

De direkteur der Posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden dat,

in stede van den 30sten dezer, de eerstvolgende mailstoomer den 5den Januarij 1861 zal vertrekken;

zoodat de brieven-pakketten, daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten, op:

Woensdag den 2den Januarij aanst.,

des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch Indie, China, enz. enz., benevens voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De direkteur van financien brengt bij deze ter kennisse van belanghebbenden, dat gedurende de maand Januarij 1861, bij de lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaija ingewisseld kunnen worden de op den 1sten dier maand verschenen coupons van de door het Nederlandsch Indisch gouvernement uitgegeven 4½ pCt. obligatien, en dat na verloop van den hiervoren gestelden termijn geene inwisseling van bedoelde coupons zonder speciale autorisatie zal mogen geschieden.

VENDUTIEN.

Maandag 31 December. Voor het woonhuis van den kapt. Tuckerman door Cassalette & Co.

en

Voor het kommissiehuis van John Pryce & Co.

Oproeping van Krediteuren.

In de Javasche Courant van Woensdag worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in den navolgenden boedel:
Door Tjoei Koonnis, Tjoa Kimsoei en Tjoa Djisoeij te Malang, van wijlen den chinees Tjoa Kanghie.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 26 TOT 28 DECEMBER 1860.

MARINE HOTEL. J. H. Maarschalk, van de Reede. — H. J. Backhiefts, van Soerabaija. — L. Dostherk, van Idem. — A. Serruijs, van Idem. — van Zuijlen, van Idem. — R. W. de Haan, van Buitenzorg.
HOTEL DER NEDERLANDEN. J. Schreuder, van Batavia. H. Pauw ten Cate, van Samarang.
JAVA HOTEL. S. Berkelbach v. d. Sprenkel, van Indramajoe.
HOTEL DES INDES. W. J. Stoltz en D. Sloot, van Batavia. — Commijs, van de Reede. — Reddingius, van Tido. — Roussois, van Singapore. — Harkstrok, van de Reede. — Bessy, van Singapore. — Teupken, van de Reede. — Persijn, van Preanger. — Bornat, van Bordeaux.

Vertrekkende Personen.

J. P. Hönig. — H. C. Angenent en familie. — A. W. Beijer en familie. — Kapitein Tihon. — C. P. C. Steinmetz en gezin.

Het ambtenaarsexamen.

De raad van direkteuren heeft de vierschaar gespannen, de examinandi onderzocht en ze in twee afdeelingen gesplitst: de schapen ter regter-, de bokken ter linkerhand. Was de weegschaal, die hij hield, zuiver, steunde zijn *Mene mene* op goeden, vasten, onwrikbaren grondslag, zoodat men met regt kan en moet zeggen: de afgewezenen konden niet beschouwd worden als te bezitten de bekwaamheid voor het verkrijgen van het radikaal van ambtenaar tweede klasse? Wij voor ons kunnen deze vraag onmogelijk bevestigend beantwoorden, want wij hebben geen enkelen waarborg, dat de schapen inderdaad betere ambtenaren zijn dan de bokken. Het examen was naar onze overtuiging zoodanig ingerigt, dat men moeijelijk een ongelukkiger keuze voor dit doel had kunnen doen. Men heeft naar alles gevraagd, uitgezonderd naar dat, waarop het eigentlijk aankwam. Wij willen een blik werpen op het examen, en daaruit zal overtuigend blijken, dat het in geenen deele ingerigt was voor het beoogde doel.

Over algemeene geschiedenis werden de volgende vragen gedaan; de eerste punische oorlog, Elisabeth van Engeland, Peter de Groote en de successieoorlog. Welken successieoorlog men bedoelde, was niet opgegeven; misschien faalde in dezen het geheugen des examinators, zoodat de examinandi de keus hebben gehad tusschen den spaanschen en oostenrijkschen successieoorlog. Op het gebied der aardrijkskunde vroeg men naar meridianen, aspunten en dergelijke; Nederlandsche letterkunde: Jacob Cats en zijne werken, en de dichters en prozaschrijvers der negentiende eeuw. Dit is nog maar een zeer klein gedeelte der vragen, die allen betrekking hadden op onderwerpen, geheel gelegen buiten den eigentlijken werkkring des ambtenaars. Het eenige wat aan een ambtenaarsexamen herinnerde, was de opgave van het schrijven eens officieelen briefs, over welk onderwerp is ons ontgaan, 't geen ook ter zake weinig afdoet. Had men in plaats van ambtenaren onderwijzers te examineren gehad, we zouden zeggen, dat de keus der vragen, hoewel zij beter had kunnen zijn, er nog wel door kon. Maar voor ambtenaren, die in Java's binnenlanden of op de buitenbezittingen zich met alles moeten bemoeijen, behalve met de oude Romeinen en hunne vijanden, de Karthagers; voor ambtenaren, die staten en rapporten moeten opmaken, waartoe de graven en gravinnen uit het hollandsche huis hen bitter weinig helpen; die rapporten of vonnissen op het papier moeten brengen, waarbij vader Cats en zijn Trouwring of »Afbeeldinge des Houwelijcks in de gedaante eener Fuijck" geen zier dienst doen; voor ambtenaren een dergelijk onderzoek — heeren direkteuren! de hand op het hart: kunt gij dat een examen voor ambtenaren noemen?

Men versta ons echter wel. Wij willen niet, dat de ambtenaar alleen geschikt zij voor zijn bureauwerkzaamheden, hoewel hiervoor in eerste plaats; wij willen dat zij ook in de maatschappelijke zamenleving op hunne plaats zijn, en van iets anders weten te spreken dan van officieele stukken, een konverzatie, even stijf en vervelend als die stukken zelven. Daarom wraken wij het niet, dat men vragen over geschiedenis heeft opgegeven; integendeel gelooven wij, dat het voor velen gewenscht zou wezen, wat meer geschiedenis te kennen, daar ze dan niet, gelijk thans wel eens het geval is, een volk, b.v. de Javanen, dat eeuwen lang onder allerlei stelsels van dwang heeft gebukt gegaan, plotseling vrij en zelfstandig zouden willen maken; een standpunt, waarvoor andere volken zestien en meer eeuwen hebben noodig gehad. Maar men vrage dan geen namen of jaartallen, waarvan men lange lijsten in het hoofd kan hebben, zonder eenig begrip hoegenaamd te bezitten van geschiedenis; men vrage dan niet naar de graven, die de hollandsche provincien hebben bestuurd, maar men zie op de ontwikkeling des volks, men vrage bv., welke oorzaken het zijn geweest, die ons in de Nederlanden in 't begin der 16de eeuw een volk doen aanschouwen, begeerig naar en rijp voor vrijheid, zoovele andere volken zoo ontzachlijk verre vooruit? Geen namen van dichters of prozaschrijvers bewijzen, dat iemand bekend is met de letterkunde zijns lands, maar wel als hij den gang, de ontwikkeling dier letterkunde heeft nagegaan, als hij die heeft bestudeerd in verband tot de staatkundige geschiedenis; als hij b. v. de reden weet op te geven, waarom de letterkunde van de eerste helft der achttiende eeuw zoo bij uitnemendheid pruikerig was; niet als hij u een lijst der dichters en prozaschrijvers van deze eeuw opnoemt, maar wel, als hij het u verklaarbaar maakt, waarom een Bilderdijk de heirvoerder werd der nieuwe Nederlandsche letteren, gelijk Vondel een paar eeuwen vroeger. Zulk een examen wijkt wel eenigzins van den ouden, ook bij deze gelegenheid gevolgden sleur af, maar wij vertrouwen, dat ieder nadenkende het met ons eens zal zijn, dat hetgeen wij hier aangeven beter doel treft en vruchtbaarder is voor het leven dan cijfers, jaartallen en namen. Het examen, hier pas afgenomen, kunnen wij niet anders dan verkeerd aangelegd noemen.

Naar men zegt is dit examen het laatste van dien aard, dat gehouden zal worden. Wij hopen in het belang van velen, dat dit niet het geval moge zijn, en in die hoop deelen wij onze gedachten mede over de inrigting van zulk een onderzoek, in de veronderstelling, dat deze of gene de moeite neme, om te overwegen wat wij voorstellen.

Volgens onze bescheiden meening is de kennis der volkstalen, inzonderheid het Maleisch en Javaansch, een zaak van groot gewigt, en daarop dus zou bij een examen meer dan thans het geval is geweest, gelet dienen te worden. Aan de kennis der taal sluit zich als van zelf die des volks, zijner gewoonten, zeden, gebruiken, en des mahomedaanschen regts. Vervolgens noemen wij bekendheid met de verschillende bepalingen, reglementen, enz., zoowel voor den ambtenaar-zelven als voor den inlander, bekendheid met landraadzaken en de geschiktheid, om de verschillende gevallen, daarbij voorkomende, op het papier te stellen, enz. Dan komt verder in aanmerking kennis van het thans bestaande kultuurstelsel, tegenwoordig de kwestie van den dag; en naar ons inzien vooral niet te vergeten zoo veel doenlijk grondige kennis van staathuishoudkunde, en natuurkunde, en tevens, zoo mogelijk, eenige scheikunde, praktisch landmeten, enz., alle welke vakken wij hoofdzaken noemen.

Dit alles vermeenen wij bij een ambtenaarsexamen in de eerste plaats in aanmerking te moeten komen, omdat we deze zaken als onmisbare vereischten in hem beschouwen. Maar gelijk wij reeds zagen, niet alleen het bureau en het ambtelijke officieele leven, ook de maatschappij heeft hare regten, en zij vraagt ook van den ambtenaar, wat zij van ieder welopgevoed en beschaafd mensch eischt, nl. kennis van de geschiedenis der menschheid in 't algemeen en van het eigen volk in 't bijzonder. Dat de raad van direkteuren menschen afwees, die Peter de Groote, voor Napoleon vlugtende, met zijn leger in Bantam lieten landen, die door meridianen de koperen banden verstonden, waarmee onze aarde is vastgemaakt, dat kunnen we niet afkeuren, al liet naar ons inzien de inrigting van het examen, gelijk we reeds boven aangaven, zeer veel te wenschen over. Dat men van ambtenaren vordert, dat ze hunne gedachten behoorlijk weten uit te drukken, schriftelijk zoowel als mondeling, voorwaar, 't is wel het minste, wat men vorderen kan, als men maar niet op schooljongensfouten ziet en geen wee en ach roept, als de een of ander zich eens vergist in 't gebruik der dubbele en enkele *e* of *o*. Maar om dit te kunnen beoordeelen, is het volstrekt niet noodig, de kandidaten drie dagen lang te laten pennen aan het beantwoorden van vragen, die geheel ongepast en ongeschikt zijn, en hen dan daarenboven nog een opstel te laten maken als proeve van taal en stijl; die tot zulke middelen de toevlugt nemen moet, en niet uit de beantwoording eener enkele vraag iemands taal en stijl beoordeelen kan, hij mag een zeer braaf mensch zijn, maar hij is een ongelukkig examinator. Wij zouden er voor zijn, alles wat eenigzins mondeling behandeld kan worden, niet te laten opschrijven. Wij zouden verschillende personen uitnoodigen, om zulk een examen af te nemen, maar liefst mondeling, bij wijze van ernstig gesprek, en het examen in geschiedenis, letterkunde, enz., aan de keuze der kandidaten overlaten, welk gedeelte van een of meer dier vakken hun het meest bekend was. Maar dit vereischt examinatoren, die op de hoogte der zaken zijn. En zulke menschen zijn hier nog wel te vinden, als men maar rondziet en niet altoos aan eerwaardige anciënniteit blijft hangen. En heeft dan de examinator de geschiktheid, om den kandidaten het aangenaam te maken, zoodat ze zich bij die gesprekken thuis, op hun gemak gevoelen, dan gelooven wij, dat men betere resultaten zal verkrijgen, dan thans het geval is geweest.

Het bovenstaande is onze subjektieve meening, die we geenszins anderen als de eenig ware opdringen, maar ze openlijk uitspreken, om anderen daardoor uit te lokken, ook hunne gedachten daarover mee te deelen, opdat men kome tot een betere inrigting der hier bedoelde examina.

BATAVIA.

De heer J. Babut du Marés heeft ons verzocht onzen lezers mede te deelen, dat in het door hem ingezonden stuk, voorkomende in ons no. 100 van 15 dezer, een vergissing is geslopen, nl. dat de geprojekteerde spoorweg niet zal loopen *door* Gang Sekretarie, maar *voorbij* dien Gang, over Rijswijk naar het Waterlooplein.

Met genoegen nemen wij deze mededeeling van den ontwerper op, omdat zij ons de welkome gelegenheid aanbiedt, nogmaals de aandacht des publieks te vestiging op dit ontwerp, dat wij een zeer gewenschte en nuttige zaak achten. Want het nut dezer onderneming is gelegen in het nader bij elkander brengen, het verkorten der afstanden, van de verst verwijderde en uit elkaär gelegene gedeelten van Batavia, en daarenboven zal zij de inwoners van Batavia in de gelegenheid stellen, om zich niet alleen op een goedkoope, gemakkelijke en schielijke wijze naar de plaats hunner dagelijksche werkzaamheden te begeven, maar om tevens ter uitspanning of in het belang hunner gezondheid naar boven, naar de streek boven Mr. Cornelis te gaan. Menigeen, die het thans zeer bezwarend valt, bendi en paard te houden, ziet door deze onderneming zich grootelijks begunstigd; en niet voor dezen alleen, ook voor meergegoeden is deze onderneming zeer gewenscht, wijl alles hier te Batavia duurder wordt, niet het minst paarden, voor een goed span van welke men thans reeds een zeer hoogen prijs betaalt; en welke moeite het kost bedienden en vooral goede bedienden te bekomen, is overbekend. Bij den americaanschen spoorweg zijn drie menschen en twee paarden voldoende voor het vervoer van zes en dertig personen, en hieruit kan men afleiden, van welken grooten invloed in de toekomst deze wegen zullen zijn op den prijs van paarden en handenarbeid.

Vervolgens moet men niet vergeten, dat het plan van den ondernemer zich geenszins bepaalt tot het aanleggen der hoofdlijnen alleen, aangegeven in het bovenvermelde ingezonden stuk, maar ook tot zijtakken, door de bevolkte omstreken van Batavia. Men verbeelde zich Batavia en omstreken bedekt met een net van americaansche spoorwegen, waarvan de omnibussen naar alle rigtingen met een snelheid van 8 palen in het uur vertrekken, en wij zijn vast overtuigd, dat de groote meerderheid der bevolking daarvan gebruik zou maken en zeer ingenomen zijn met deze nuttige zaak.

De ontwerper is bezig eene lijst van inteekening te laten cirkuleren van het »Projekt van een americaansche spoorweg van Mr. Cornelis naar Batavia over Kramat, Weltevreden, Rijswijk en Molenvliet". Deze inteekening stelt geen definitieve verbindtenis daar, het is maar alleen een verklaring van voorloopige deelname. Eindelijk merken wij hierbij aan, dat een abonnement regt geeft tot een doorgaand gebruik van den spoorweg op alle uren, waarop rijtuigen vertrekken, en werwaarts die zich ook begeven, zoodat b. v. iemand, die 's morgens in de stad, eenige uren later op het paleis, vervolgens nog eens in de stad, en eindelijk op Mr. Cornelis iets te verrigten heeft, op al die verschillende tijden van den omnibus kan gebruik maken.

Voor personen, aan wie bovengenoemde lijst niet werd aangeboden, bestaat gelegenheid ter inteekening aan het bureau van den Javabode.

Wij vestigen ten zeerste de aandacht van het publiek op deze zaak en sporen het dringend in zijn eigen belang tot deelname aan.

— De heer J. de Rosa, oud kontroleur van 's Rijks kadaster heeft te 's Gravenhage bij Smulders uitgegeven een *Kaart van Batavia en omstreken*. Deze kaart draagt het jaartal 1860, maar ze dateert van veel vroeger datum. Wij hebben met die kaart in handen een kleine wandeling door Batavia en omstreken gemaakt, en een *menigte kleine* onnaauwkeurigheden, fouten en wat dies meer zij ontdekt, waarvan we onzen lezers een paar mededeelen.

Westwaarts van het stadhuis, waar wij en allen hier op Batavia tot dusverre meenden, dat de tokoos van de Heeren A. Bedier, Bruining en van Dorp zich bevonden, is de Handelsvereeniging, volgens meneer de Rosa. Het kantoor der firma van Ommeren Rueb, gelijk de geheele rij handelshuizen, die zich daar aan elkander sluiten, vindt men er niet, wel eenige huisjes (pakhuisjes welligt?) die een kwartieruurs ver van den weg verwijderd zijn. Al die kantoren schijnen den heer de Rosa niet bekend of te onbeduidend geweest te zijn. Dit veronderstellen wij ook van de Beurs en van het IJshuis, waarnaar men even vruchteloos zoekt. Men zou met de meetketting in de hand de stad eens moeten gaan opnemen, om de ligging en uitgestrektheid van pleinen, straten, en gebouwen te kunnen vergelijken met deze fraaije kaart, en wij zijn vast overtuigd, dat men daarin ook nog al eenige kleine onnaauwkeurigheden zou ontdekken. Nemen we nu maar afscheid van de stad, om wat verder naar boven te gaan, dan zien we (alweer een kleinigheid), dat er op Goenoeng Sahari geen rivier wordt verstrekt, dat van de Har-

monie tot Gang Pool op Rijswijk geen enkel huis staat, aan de overzijde op Noordwijk evenmin. Zoo ook is Gang Sekretarie een onbewoonde woestenij, evenals de Noordzijde van 't Koningsplein. Op Kebon Siri is geen slokkan en de geheele streek van de brug van Kramat tot aan Mr. Cornelis is onbebouwd, onbewoond, alleen is er hier en daar een kampong verstrooid. Zooals men ziet, zijn dit alles kleinigheden, en van kleinere kleinigheden, b.v. dat Gang Polones (niet Polanen meneer R.! in de wandeling zegt men Gang Pool) op zijn minst tweemaal zoo breed is als Gang Sekretarie; dat de Gouverneur-Generaal in het huis woont van den Algemeenen Sekretaris, die een dagreize heeft te maken, voor hij de Sekretariegebouwen aan den horizont ziet opdagen; dat de bevelhebber des legers heel kordiaal in de adjundantswoningen is gehuisvest; dat er geen armenische kerk te Batavia bestaat; dat de kolonel Direkteur der Genie woont, waar de chef van den staf zijn verblijf houdt; dat de bisschop hier zonder woning is; dat er een Amsterdamsch hotel te Batavia is te vinden — van al die kleinere kleinigheden zullen we maar zwijgen, hoezeer wij dankbaar moeten erkennen, van den genialen geograaf regt veel nieuws geleerd te hebben; een bewijs weer, dat het genie zich in alle kleinigheden openbaart.

't Is treurig, in het jaar onzes Heeren 1860 dergelijk prullewerk te zien uitgeven. Het spijt ons, dat de heer van Rees, wiens naam hier nog altoos een goeden klank heeft, zijn naam aan dit vod heeft geleend en de opdragt, hem »eerbiedigljk" aangeboden, aangenomen heeft. Wie een plan van Batavia wil bezitten, waarop het grootste gedeelte òf verkeerd is geplaatst òf niet te vinden is en er op gesteld is, een verwarde voorstelling van Java's hoofdstad te bekomen, hij schaffe zich dit plan aan; maar wie het er om te doen is, zich een goed denkbeeld daarvan te vormen, hem raden wij deze kaart ten sterkste af, ja waarschuwen er nadrukkelijk tegen. En behoort veel moed, wij zouden haast zeggen veel onbeschaamdheid toe, zoo iets het licht te durven doen zien. Den uitgever Smulders raden wij aan, zijn steenen af te slijpen, en een auto-da-fé te maken van alle afdrukken, met uitzondering van een enkel exemplaar; dat in een kabinet van rariteiten, misvormingen en dergelijke der nakomelingschap moet worden overgeleverd.

— Even als het vorig jaar was ook thans weer in het Djattigesticht een Kersboom opgerigt, en ontvingen alle daarin verpleegden geschenken. Het zal welligt voor menigen begunstiger van deze hoogst nuttige inrigting aangenaam zijn te vernemen, dat binnen kort een tiental jongens naar de Jongensweezeninrigting te Soerabaija zullen overgaan, om daar verschillende ambachten te leeren. Ook zijn reeds eenige meisjes bij familiën geplaatst. Wij wenschen van harte voor dit gesticht meer en meer de ondersteuning van het gouvernement en van partikulieren, want nog altoos is de behoefte grooter dan de middelen om daarin te voorzien.

— Wij hebben met genoegen de advertentie van den adsistent-resident voor de politie alhier, betreffende het afsteken van vuurwerk, gelezen, maar er dient de hand aan gehouden te worden. Nu reeds werpen Inlanders, Chinezen en anderen 's avonds voetzoekers en dergelijke op den publieken weg af, en 't behoeft voorzeker geen betoog, tot welke schromelijke ongelukken dit aanleiding kan geven. Wij maken derhalve de politie hierop opmerkzaam en hopen dat ze streng zal toezien op het behoorlijk nakomen der bestaande bepalingen.

— Eergisteren zagen een paar opzieners van den waterstaat in de rivier niet verre van het zeehoofd eenige chinesche schoenen drijven, die ze ophaalden en waarin ze vijf blikken met opium vonden. Het niet onaardig uitgedachte sluikmiddel is door een toevallige omstandigheid derhalve verijdeld.

BATAVIA. — Ten gevolge van overstroomingen staat het water zes voet hoog op den grooten postweg bij Oendar-Andir, zoodat de kommunikatie met rijtuigen en paarden vooreerst gestremd is.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 22 Dec. Men schrijft ons van Ambarawa. Een vreeselijke storm heeft in den nacht van den 13 op den 14 dezer Ambarawa en omstreken geteisterd. — Het geloei van den storm, die den geheelen nacht onafgebroken voortdurend aanhield, was even alsof zware rijtuigen aanhoudend over bruggen reden; eenige inwoners hebben schokken van aardbeving er bij waargenomen; de wind was N. W. 's Morgens had alles een zeer treurig aanzien; een groot gedeelte der Inlandsche huizen was omvergeworpen, bijna allen waren aanmerkelijk beschadigd; eenige loodsen bij de alhier in werking zijnde steenbakkerij waren ingestort; de daken der woning van den kontroleur, het schoolgebouw en bijna alle woningen in het kampement zijn meer of min beschadigd. Duizende van pisangboomen, zoo ook vele andere vruchtboomen zijn vernield als riethalmen; boomen van p. m. een voet middellijn zijn ter neergeveld; vooral hebben de koffijtuinen hier en in den omtrek veel geleden. De oudste inwoners van Ambarawa verklaren nimmer een dusdanigen storm te te hebben beleefd, wanneer de in 1834 plaats gehad hebbende *Windhoos*, die nog bij velen droevige herinneringen verwekt, niet als stormwind wordt beschouwd. De heer B. heeft de nokken zijner gebouwen met lange zinkplaten belegd; alle platen waren als kaartenbladen weggewaaid en werden in de nabijgelegene tuinen en op den grooten weg 's morgens teruggevonden. Tot nu toe is het niet gebleken, dat menschenlevens te betreuren zijn. De ingekomen berigten uit het distrikt Oenarang zijn minder gunstig; zijnde in de dessa *Berga* onder anderen een arengboom uit den grond gerukt en door een huis gevallen, waardoor een huisgezin, bestaande uit man, vrouw en een kind, verpletterd werd. Nog is aldaar door het instorten van een huis brand ontstaan; daar dat huis gelukkig afgelegen van andere gebouwen stond, zoo is het vuur niet verder overgeslagen.

— Volgens zeggen zijn hier proeven genomen met de slang, die den heer v. L. den doodelijken beet heeft toegebragt; een hond werd in eene kist, waarin zich die slang bevond, gedaan; daar de slang echter niet door den hond werd aangevallen en ook niet getergd werd, zoo heeft zij den hond ook niet gebeten. — Des anderendaags heeft men een kip er bijgebragt; de slang getergd en door de kip gepikt wordende, bragt haar al spoedig een beet toe, met het gevolg dat *een en een halve minuut* daarna de kip reeds dood was. Hieruit kan men zich een denkbeeld vormen van de spoedige en verschrikkelijke uitwerking van dat venijn. Deze soort slang, *Oeler Wellang*, staat ook bij de Inlanders bekend als *Radja dari Oeler*, zijnde bij hen geen middel bekend tegen den beet dier slang, die altijd doodelijk zou zijn. — Door een inl. hoofd werd als een voorbeeld van de kracht van dat venijn verhaald: dat nog niet lang geleden een Europ. opziener door den koffijtuin op bloote voeten ging, toen een *geraamte* van een dezer slangen op den weg lag; een Inlander die bij hem was, herkende het als het geraamte van eene Oeler Wellang te zijn. De opziener schopte het op zijde en had het ongeluk op den giftand te trappen, met dat gevolg dat binnen weinige uren zijn been op eene vreeselijke wijze opzwol en na langen tijd slechts met zeer veel moeite hersteld is. Hieruit kan men opmaken, dat ook, nadat het dier gedood is, het vergift nog eene hoogst gevaarlijke uitwerking bezit.

Den 15den heeft men de proef met den hond nog eens herhaald, die dan ook na gebeten te zijn, binnen ¼ uur overleden is en wel onder dezelfde ziekteverschijnselen, die bij den Hr. v. L. zijn geobserveerd.

(*Oostpost.*)

NEDERLAND.

Groningen, 4 November. Naar men verneemt is Zondag ll. in eene buitengewone ressortale vergadering, bestaande uit al de israelietische kerkbesturen in de provincie Groningen, besloten dat de opper-rabbijn in dit ressort, dr. J. Rosenberg, als niet behoorlijk voldoende aan zijne geestelijke roeping, ultimo December 1861 vervallen zal zijn verklaard van zijne funktie als opper-rabbijn in dit ressort. Voorts is in diezelfde vergadering besloten gevolg te geven aan de cirkulaire van den minister van hervormde en andere eeredienstén, dd. 26 Maart jl., en te trachten eene provinciale en gemeentelijke reorganisatie van het israelietisch kerkgenootschap tot stand te brengen. Er is uit den boezem dier vergadering reeds eene kommissie benoemd, om dit doel te bereiken.

— Volgens de *Nieuwe Bijdragen* van Oct. zijn thans reeds 150 hulponderwijzersplaatsen in ons rijk vakant. De traktementen in Zuid- en Noord-Holland worden vrij algemeen tot *f* 350 en *f* 400 verhoogd, vermits zich bij eene bezoldiging van *f* 300 geene sollicitanten aanmelden.

— Uit Zwolle wordt dd. 29 Oct. gemeld, dat op Zaturdag den 20 dezer aan de huisvrouw van J. Kort, te Lonneker, door barensweeën overvallen en in bedenkelijken toestand verkeerende, de keizersnede (*Sectio caesarea*) door zekeren L. S. R., R. K. pastoor aldaar, eigenmagtig is verrigt, nadat hij zich, volgens zijn zeggen, door verschillende proefnemingen van den dood der barende had verzekerd, en nu om, *volgens de voorschriften der Kerk, de ziel van het kind te redden*, die verloskundige operatie bij haar had ondernomen. Vermits echter zoowel de moeder (die overigens van een gezond en sterk ligchaamsgestel was) als het kind overleden zijn, en de genoemde kunstbewerking door een ongeoefend en onbevoegd persoon en op eene met de regelen der kunst strijdige wijze moet zijn verrigt, heeft de justitie zich de zaak aangetrokken. De prokureur-generaal bij het Provinciaal Geregtshof van Overijssel heeft namelijk het Openbaar Ministerie aangeschreven, deze ernstige zaak naauwkeurig te onderzoeken en op te helderen.

— Voor eenige dagen is door den heer Tempel, te Marseille, op de sterrewacht aldaar eene teleskopische komeet ontdekt, die thans, wegens den maneschijn, alleen door groote werktuigen kan worden waargenomen. Zij stond den 24sten Oct. 7'15" zuidelijker en eenigzins verder dan de 25ste ster in het teeken van den kleinen Leeuw.

ENGELAND.

De korrespondent van *Daily News* in het legerkamp van Garibaldi meldt het volgende: »De markies van Villamarina, die zoo even uit de Abruzzen is teruggekeerd, verhaalt mij, dat de gruweldaden, door de Napolitaansche soldaten in de steden en dorpen der Abruzzen gepleegd, schier aan het ongelooflijke grenzen. Hetzelfde werd mij medegedeeld door kolonel Nullo en majoor Caldesi, beiden van den staf van Garibaldi. Te Isernia werd een jong mensch van 19 jaren, in het bijzijn zijner moeder, levend door de Napolitaansche soldaten verbrand, enkel en alleen omdat hij geweigerd had »leve Frans II!" te roepen. Ik heb zelf het officiële dokument gelezen, waarin de bijzonderheden van dit verschrikkelijk tooneel worden vermeld. Ook werden twee brieven, geteekend door Ulloa, minister van politie van Frans II, in de zakken van een gevangen genomen spion gevonden, welke geen twijfel meer overlaten, dat de regering van Gaëta zich niet ontziet, de afschuwelijkste middelen te bezigen, ten einde de zaak des konings te doen zegepralen. In de eerste dier brieven worden aan den intendant van Isernia twintig veroordeelden ten sterkste aanbevolen, die van Argastolo van Gaëta naar de Abruzzen werden gezonden, om de Sanfedisti-benden te organiseren. Volgens den inhoud van dezen brief, stonden deze veroordeelden te boek als lieden, »die de heilzaamste vrees onder de liberalen zouden verspreiden." — In den tweeden brief werd den intendant bevolen, aan de boeren kennis te geven, dat Frans II hen gedurende 24 dagen van den gewonen eerbied voor de wetten onthief. De meening van den minister was duidelijk genoeg, en de boeren vatten haar dan ook op in den zin, dat zij nu ongestraft konden moorden en plunderen. Binnen weinige dagen hoop ik in staat te zijn, u de letterlijke vertaling van deze twee belangrijke dokumenten te doen toekomen.

— Eene ware anekdote, waarin de koningin en twee jeugdige studenten van Eton de hoofdrollen spelen, alhier aan de orde van den dag. Laatstleden Vrij werd de koningin, juist terwijl zij op haren telgan naar Windsor galloppeerde, door eene hevige regen overvallen. Bij hare aankomst op het plein van school te Eton, dat slechts door den Theems van Wi sor wordt gescheiden, veroorloofden zich twee kw kelingen, die juist aan de poort stonden, aan H. M. haar gevolg op hoogst hoffelijke wijze hunne paraplu aan te bieden, die de koningin dankbaar aannam bij hare aankomst op Windsor aan de beleefde scho ren terugzond met haar portret in den vorm van sovereign, dien de beide hoopvolle Etoniaten, in pla van ze te verkwisten, aan hunne horologiekettting he ben doen vasthechten. Een der gelukkige paraplu leeners was een zoon van lord Ponsonby, de ander v Mr. Salt, lid van het lagerhuis voor Stafford.

Londen, 20 Oct. Onlangs had een Engelsch reiziger het Tyrolsche verscheidene schetsen gemaakt van meest schilderachtige gezigten; hij werd door O tenrijksche soldaten gearresteerd en voor den co mandant van Finstermunz-Pass gebragt, die hem we in vrijheid liet stellen, onder bijvoeging echter, d het hem niet vergund was in de Oostenrijksche be tingen met het vervaardigen van teekeningen voort gaan.

— Maandag avond ll. ontstond te Liverpool op openbare straat een hevige twist over den paus en G ribaldi. Spoedig ging men van woorden tot meer krac tige argumenten over en eene algemeene kloppart volgde tusschen mannen en vrouwen, die met knu pels, pooken, tangen en scharen gewapend, op ee treffende wijze despotismus en onafhankelijkheid ve tegenwoordigden. Sommige kwamen er met ligte kwe suren af, anderen werden ernstig gewond. Eenige zij in hechtenis en zullen spoedig worden teregtgesteld.

— Onder de Engelsche vrijwilligers in het leger va Garibaldi dient op dit oogenblik lord Seymour, zo des hertogs van Somerset, thans eerste lord der a miraliteit, lid van den geheimen raad en van het k binet. Hij is tegen den wensch van zijn vader n Italie vertrokken, doch zijne moeder, een kleindocht van Sheridan, moedigde hem in zijn besluit aan. heeft een gefingeerden naam aangenomen, ten ein den minister van marine van H. Maj. niet verlegenhe te brengen, en staat in Italie bekend onder den naa van lord Sarsfield.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 November. Men zegt, dat alle diplomatie agenten, die zich met verlof alhier bevonden, in l hebben gekregen, om naar hunne posten terug te keere Ten gevolge daarvan zal de graaf de Monttessuy spoe naar Brussel en de heer de Turgot naar Bern ter keeren.

Uit eene zekere bron wordt gemeld, dat er ten a zien van Syrie ernstige moeijelijkheden bestaan en d de positie van generaal Beaufort d'Hautpoul aldaar o houdbaar is geworden. Hij moet bij de regering alh dringende klagten hebben ingezonden, die door de E ropesche kommissie te Beyruth ondersteund worde De zaak komt voornamelijk hierop neder, dat men Syrie zooveel tegenwerking ondervindt, dat men n niet veel verder gevorderd is dan op den dag der o scheping. Op het oogenblik loopen de diskussien vo namelijk over het plan tot bezetting van Damask en Jerusalem. Volgens de bewering van Fuad Pach zou de tegenwoordigheid der Franschen in eerstgenoe de stad, als zijnde eene heilige stad, een algemee opstand te weeg brengen. Te Beyruth wacht men instruktien van hier.

De russische gezant is sedert zijne terugkomst u Warschau, twee malen bij den keizer ter audientie g weest. Al wat men tot nu toe gezegd heeft omtre de meerdere intimiteit tusschen de Russische en Fra sche hoven, schijnt zich hoe langer zoo meer te b vestigen. Behalve de twee brieven, die tijdens bijeenkomst te Warschau tusschen de beide souver nen gewisseld zijn, moeten er na den afloop daarva ook nog twee andere wederzijdsche mededeelingen t schen hen hebben plaats gehad.

Een aantal fabrieken en groote werkplaatsen i Frankrijk hebben van wege het departement van ma rine zulke aanzienlijke bestellingen ontvangen, dat he onderscheidene etablissementen aan een genoegza aantal werklieden ontbreekt. De voornaamste beste lingen betreffen op dit oogenblik de leverantie v platen, tot het blenderen van schepen. Ter voorzie ning in al die uitgaven zal bij den staatsraad een aa zienlijk krediet worden aangevraagd.

Naar men verneemt, is in den raad der maarscha ken, onlangs onder voorzitterschap des keizers gehoude voornamelijk gesproken over de oprigting der reser korpsen, waarvan reeds sedert eenigen tijd sprake geweest. In die bijeenkomst is omtrent dit punt ge besluit genomen, maar zijn er slechts eenige voorstell ter verdere overweging geformuleerd. Deze liepen ov drie verschillende plannen, als 1o. tot oprigting v een vierde bataillon bij ieder regement; 2o. tot vormi van nieuwe divisien uit de verschillende legerkorps en 3o. tot organisatie van reservekorpsen in na ging van het stelsel der Pruissische landweer. N men zegt, valt dit laatste stelsel het meest in d geest des keizers en heeft deze het verlangen te ken gegeven, om ten aanzien van ieder der genoemde vo stellen door uitvoerige rapporten nader te word ingelicht, ten einde daaromtrent later te beslissen.

Reeds meermalen is er sprake geweest van een pl tot aansluiting van het eiland Sardinie bij Frankr waartoe, naar men beweerde, de Fransche en Piem tesche regeringen met elkander waren overee komen. Ofschoon dit tot nu toe bij velen als een gerucht werd beschouwd, heeft men evenwel d dagen iets opgemerkt, hetwelk daaraan eenige me dere waarschijnlijkheid geeft. Men zegt namelijk, een aantal Fransche ingenieurs zich op het eiland S dinie bevinden en aldaar omtrent verschillende a gelegenheden onderzoek doen. Deze ingenieurs zij naar men verzekert, niet door partikuliere maatsch pijen, maar door het Fransche gouvernement met d

oel daarheen gezonden. Het blijft intusschen niet opgemerkt, dat een plan van annexatie bezwaarlijk u zijn overeen te brengen met de bekende formele erklaringen van graaf Cavour.

Een ander niet minder opmerkelijk feit — wanneer t zich namelijk mogt bevestigen — is dat er een geheim gevaardigde van koning Victor Emanuel moet zijn ngekomen en dat ten gevolge daarvan eene aanzienke hoeveelheid ammunitie en krijgsmaterieel door t Fransche gouvernement ten behoeve der Zuid-Italiansche armee moet zijn afgezonden. Uit eene goede bron oemt men zelfs hooggeplaatste personen, die bij de onrhandelingen tot dat resultaat het meeste zouden ebben toegebragt.

— Het *Journal des Débats* bevat de volgende inlichgen over de zamenkomst, welke den 24sten Oct. Teano, tusschen Victor Emanuel en Garibaldi heeft aats gehad:

»De majoor Leucio Cattabene, kommanderende het oofdkwartier van Garibaldi, was uit Teano aangekon, en aan hem ben ik de inlichtingen verschuldigd r de ontmoeting van Victor Emanuel en Garibaldi.

»Garibaldi, die in eene herberg was aangekomen, geen op 4½ mijl afstands tusschen Teano en Speranno, bleef er den 25sten den nacht doorbrengen. Hij val aan zijne kolonne vooruit te rukken en zich in sitie te plaatsen; daarna zond hij graaf Trecchi, om n koning te gemoet te gaan.

»In den ochtend kwamen graaf Trecchi en Missouri m zeggen, dat Cialdini zich op een uur en de koning een 1½ uur afstand bevond. Garibaldi vertrok onddelijk met zijn staf en ¾ uurs later ontwaarde hij voorhoede der Piëmontesche kolonne. Hij reed in lop.

»Vooraan marcheerden het 24sten 25ste regiment der igade Gomo, vervolgens het 26ste en 27ste regiment der igade Pinerolo, en eene batterij. De kolonne opende h en presenteerde de wapens voor Garibaldi; Cialdi snelde hem te gemoet, en zij vielen in elkanders men. Na eenige woorden gewisseld te hebben, steeg ribaldi op nieuw te paard en reed den koning te geet. Victor Emanuel volgde een weinig verder, hij d te paard aan het hoofd zijner divisie.

»Toen de koning de roode kielen zag, nam hij eene *gnette* en naauwelijks had hij Garibaldi herkend, toen zijn paard de sporen gaf en hem te gemoet reed. ribaldi deed van zijn kant hetzelfde.

»Op tien stappen afstand riepen de officieren des nings en die van Garibaldi: Leve Victor Emanuel! ribaldi reed nog eenige stappen vooruit, ontblootte hoofd en voegde er met zeer ontroerde stem bij: ning van Italië! Victor Emanuel bragt de hand aan kepi; hij drukte vervolgens de hand van Garibalen antwoordde, niet minder ontroerd: ik dank u! Gerende eenige oogenblikken bleven zij stilzwijgend hand hand staan.

»Garibaldi en de koning reden vervolgens te zamen ort. Toen zij voorbij eene groep officieren kwamen, oette hen Garibaldi. Te midden van hen bevond zich minister Farini, alsmede Generaal Fanti. De koning Garibaldi waren zamen in gesprek. Na den koning lgde het 17de, 18de, 19de en 20ste linie-regiment, achter hen 60 kanonnen en vier regimenten ruite. Z. M. had 30,000 man bij zich.

»Alvorens te Teano aan te komen, hield koning ctor Emanuel stil en deed een gedeelte van zijn levoor hem en Garibaldi defileren, ten einde elkeen kunnen zien, met welke voorkomendheid hij zijn eraal behandelde; daarna reed hij vooruit en ging brigade Bixio in revue passeren, welke benedenarts Calvi had stil gehouden. Hij werd met den emeenen kreet van: *leve de koning van Italie!* ontngen. Garibaldi had 7000 man. Zij bezetten reeds gnataro, Calvi, Matin, Zura en Speranzano. Toen koning te Teano was teruggekeerd, is hij er gebleen; Garibaldi vertrok naar Calvi, om er zijne beveo te geven".

— Uit Parijs wordt gemeld, dat Meyerbeer thans toch ddelijk besloten heeft, zijne twintigjarige partituur *L'fricaine* voor het publiek te doen uitvoeren; doch gerende de reeks van jaren, dat dat papieren kind in schrijflade van den maestro doorbragt, heeft hij naam, slacht en kleur veranderd. De Africaansche zal onder den titel van *Vasco de Gamo* opgevoerd worden. t de komponist der Hugenoten na zoolang dralen ist thans besloten heeft, zijne opera ten gehoore te ten brengen, heeft men aan den tenor Nieman te danen, dien Meyerbeer voor eenige maanden te Wiesban hoorde, en wiens stem hem geheel verrukt heeft. t toonwerk zal echter eerst na de uitvoering van *nnhäuser* en derhalve eerst op het einde van het lgend jaar worden opgevoerd, vermits de eerste ook et vroeger dan in Februarij zal plaats hebben, ofhoon men reeds druk met de repetitiën bezig is.

Wagner heeft zijne vier opera-texten: *Tannhäuser, istan en Isolda, Lohengrin* en *De vliegende Hollan-* in het Fransch laten vertalen en daarbij eene voorde geschreven, waarin hij zijn aesthetisch gevoel ten zijne tegenstanders tracht te verdedigen.

Het is opmerkelijk dat de hoofden der zoogenaamde ekomstmuziek alleen auteurs zijn. Even als Wagner eren ook Berlioz en Liszt de pen tot offensie en ensie en trachten in boeken en lange artikels de ortreffelijkheid van hunne muziek aan het publiek bewijzen.

Het publiek schudt echter bedenkelijk het hoofd en eent, dat de ware, echte, tot het hart sprekende muek door ieder begrepen en gevoeld wordt, en dat Haydn, ozart, Beethoven, Weber en de andere groote meesrs hunne werken niet eerst aan de wereld behoefn op te dragen.

Parijs, 4 Nov. — Eenige dagen geleden kwam alhier den spoortrein een Engelschman aan. Op reis had j kennis gemaakt met twee jongelieden en bij de aanomst aan het station bood hij hun aan, om tot afheid een glas wijn te gaan drinken. Zij gingen in ne herberg en toen zij eenigen tijd hadden gezeten, erwijderde zich een der jongelieden en kwam niet rug. Toen de Engelschman wilde weggaan, bemerkhij dat zijn valies was verdwenen, en noodzaakte hij den anderen jongeling, hem naar het politiebureau te volgen. Na eene ondervraging werd deze in hechtenis gehouden.

Drie dagen later kwam iemand bij den kommissaris van politie en bragt het valies van den Engelschman mede, voorgevende dit op straat te hebben gevonden. Men ontbood den Engelschman, die in den eerlijken vinder den jongeling herkende, die met zijn eigendom was verdwenen. De dief had naar het schijnt het valies geopend en, daarin geene waarde vindende, den schijn van eerlijkheid willen aannemen. Gedurende het verhoor van den Engelschman en den dief, fluisterde een der schrijvers op het bureau den kommissaris iets in het oor en verhaalde dezen, dat hij den Engelschman hield voor een der behendigste zakkenrollers, die nog onlangs te Douai verscheidene personen had bestolen, doch ontvlugt was. Hij liet den kommissaris een signalement lezen, zoo als dit in een dagblad van Douai was opgenomen, benevens eene lijst van gestolen voorwerpen. Het valies werd thans geopend, en men vond daarin de meeste der te Douai ontvreemde goederen, en daar het signalement geheel met het uiterlijk van den Brit overeenkwam, werd deze op zijn beurt gearresteerd.

— Aan het *Journal des Débats* wordt uit Turin geschreven, dat onmiddelijk na de inlijving van Napels, eene ligting van 100,000 man over geheel Italie zal worden bevolen. Op die wijze hoopt men in het aanstaande voorjaar 300,000 man onder de wapens te hebben.

— De voorzitter der *Alliance israélite universelle* te Parijs heeft van graaf Cavour den onderstaanden brief ontvangen: „Turijn 3 October 1860. Mijnheer! Ik heb den brief ontvangen, welken gij mij namens de *Alliance israélite universelle* geschreven hebt, om te verzoeken dat 's konings regering de pogingen van den vader van den jeugdigen Edgard Mortara moge ondersteunen, ten einde zijn kind terug te erlangen uit het klooster, waarin het is opgesloten. Overtuigd van de billijkheid der eischen van den heer Mortara, heb ik de eer u de verzekering te geven, mijnheer! dat 's konings regering alles zal doen wat in haar vermogen is, opdat dit kind, waarin de openbare meening van Europa zulk een levendig belang stelt, aan zijne bloedverwanten worde teruggegeven. Ik verzoek u dit voornemen van 's konings regering ter kennis te brengen van de leden der israelietische vereeniging, en gelieve de verzekering mijner bijzondere hoogachting aan te nemen. (get.) Cavour."

— De dochter van een koopman te Parijs had verboden omgang gehad met den kassier haars vaders, ten gevolge waarvan zij zich in zwangeren toestand bevond. Toen het tijdstip der bevalling naderde, verliet zij het ouderlijke huis en begaf zich bij eene vroedvrouw in de omstreken van Melun, waar zij een kind van het mannelijk geslacht ter wereld bragt. Zij besloot het kind in het vondelingsgesticht te Parijs te doen brengen en belastte daarmede de vroedvrouw, welke echter, daar de moeder zeer ziek was, die lastgeving aan eene harer bekenden, zekere vrouw G. overdroeg; deze ontving daarvoor 25 francs benevens 4 fr. 50 centimes voor de reiskosten. Des avonds kwam zij terug en toen de vroedvrouw haar om het bewijs vraagde, dat door de direktie van het gesticht wordt afgegeven, doorzocht zij hare zakken en verklaarde het te hebben verloren. Twee dagen later vonden eenige werklieden het lijkje van een pasgeboren kind, hetwelk bij onderzoek bleek te zijn de jonggeborene, welke vrouw G. naar het vondelingsgesticht zou overbrengen, doch dat zij had gesmoord om de reiskosten naar Parijs uit te winnen.

— De *Presse* is door den Heer Solar, die zijne roerende goederen, zijn dagblad, zijne bibliotheek (op 600,000 fr. geschat), enz. verkoopt, aan den Heer Mirès overgedaan.

— Men verhaalt als *authentiek* het volgende gezegde van den keizer, toen de pontonniers bij de jongste wapenschouwing der keizerlijke garde eene brug over de Seine wierpen: »Kom aan mijne heeren, laat ons beproeven den Rhijn over te trekken.

— De eerste editie van Edmond Abouts *Rome contemporaine* is binnen weinige dagen uitverkocht, zoodat eerstdaags eene tweede uitgave het licht zal zien.

— Alexander Dumas is sedert eenigen tijd door eene hypochondrie van de ergste soort aangetast, zoodat hij zelfs zijne beste vrienden niet meer wil zien.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 7 November. Van hier wordt aan de *Kölnische Zeitung* o. a. het volgende geschreven: Een zeer belangrijk incident van de bijeenkomst te Warschau, is tot nu toe aan het publiek onbekend gebleven. Het heeft het karakter dier konferentie, waarvan zoo veel gesproken is, op eenmaal veranderd en er veel toe bijgedragen, om Oostenrijk te bewegen, zijne defensieve houding te blijven in acht nemen. Men zal zich herinneren, dat kort vóór bedoelde bijeenkomst, keizer Alexander aan keizer Napoleon geschreven heeft, in antwoord op een brief van dezen laatste, om den keizer der Franschen gerust te stellen nopens den aard der overwegingen, welke zouden gehouden worden, en omtrent de vermoedelijke resultaten dier bijeenkomst. Ik verneem thans uit eene goede bron, dat keizer Napoleon op nieuw een brief aan keizer Alexander heeft geschreven, welke te Warschau te midden der konferentie is ontvangen. In dien brief bedankt keizer Napoleon in de eerste plaats den czaar voor de vredelievende verzekeringen, die hij hem wel had willen geven. Vervolgens gewaagt hij van de Italiaansche aangelegenheden en zegt, dat hij de laatste gebeurtenissen betreurde, doch dat het niet in zijne magt was geweest, die te verhinderen. Voorts worden in den brief de eventualiteiten der toekomst en de moeijelijkheden, welke voor Italie geboren kunnen worden, besproken. Keizer Napoleon verbergt het niet, dat, zoo Sardinie door Oostenrijk werd aangevallen, Frankrijk zich verbonden zou achten het verdedigen. Ingeval Sardinie daarentegen Oostenrijk mogt aanvallen, zou Frankrijk niet in den strijd tusschen beiden komen, doch op voorwaarde, dat Oostenrijk, zelfs wanneer het een defensieven oorlog voerde, zou verklaren, dat, welke er de uitslag ook van mogt zijn, het traktaat van Villafranca niet zou worden geschonden. Met andere woorden, Frankrijk wil, dat, zoo Sardinie mogt aanvallen en overwonnen worden, Lombardije toch aan dien staat gewaarborgd blijve. Mogt Oostenrijk de gevraagde verklaring niet afleggen, dan zou volgens den geest van dien brief, Frankrijk bijna zeker Lombardije bezetten, om het te beschermen. Dit is de geest van den brief van keizer Napoleon. Men kan gemakkelijk begrijpen, welk eene sensatie hij in de diplomatieke kringen te Warschau gemaakt heeft. Vóór den laatsten oorlog in Italie heeft men reeds gesproken van een geheim artikel in het, vóór den oorlog, tusschen Frankrijk en Sardinie gesloten traktaat, volgens hetwelk de bezittingen van Sardinie aan dien staat gewaarborgd worden. Uit bovengenoemden brief zou dus blijken, dat die verbindtenis nog altijd bestaat en dat zij zich thans, volgens de zienswijze van Frankrijk, ook tot Lombardije uitstrekt. Men verzekert, dat de brief van keizer Napoleon er toe heeft bijgedragen, om de resultaten van de konferentie te Warschau tot niets te herleiden en den keizer van Oostenrijk meer dan ooit te noodzaken, eene zuiver defensieve houding te blijven in acht nemen.

— Uit Venetie wordt aan de *Oest. Ztg.* geschreven, dat ook aldaar onderscheidene personen zijn in hechtenis genomen, die in het geheim wervingen hadden gedaan voor het Piëmontesche leger. De plakaten op de muren, waarop men vroeger: Leve Italië, Garibaldi en Victor Emmanuel" las, luiden thans: »Dood aan de Duitschers!"

Berlijn, 18 Oct. De prins-regent heeft gisteren ten gehoore ontvangen de afgevaardigden der buitenlandsche universiteiten, de leden van den senaat, en de bij gelegenheid van het jubelfeest gedekoreerde professoren der universiteit alhier. In zijn antwoord op de toespraak van den rektor, prof. Bockh, zeide de prins-regent o. a. het met hem eens te zijn, dat de beoefening der wetenschap als eene godsvereering moest worden geschouwd, daar de kracht van een land niet zoo zeer op de magt der wapens, als wel op het geestesleven der natie berustte; dat echter van den anderen kant niet mogt worden vergeten, dat niets zonder godsdienst kan blijven bestaan; inzonderheid mogt dit niet uit het oog worden verloren in een tijd, waarin alles wat tot nog toe voor regt gegolden had, scheen te wankelen. De prins-regent besloot met de belofte, dat hij voor de bevordering der wetenschap in Pruissen voortin gelijken geest werkzaam zal zijn, als dit door zijn vader en zijn broeder was geschied.

— De prins-regent had dezer dagen aan het spoorweg-station alhier in zijn rijtuig plaats genomen, toen hij iemand ontdekte, die exemplaren van het bekende weekblad *Kladderadatsch* te koop aanbood. Hij gaf den man een teeken, om hem een exemplaar ter hand te stellen, waaraan deze onmiddelijk voldeed en zich daarop weder eerbiedig verwijderde. » Verlangt gij geen geld? vroeg hem de prins. »Och, uwe hoogheid", antwoordde de kranteman, »mijn geld kan in geene betere handen geplaatst zijn, dan in de uwe". De prins begon te lagchen en gaf hem een Frederic d'or.

Berlijn 8 Nov. Zondag jl. heeft de koning een nieuwen aanval zijner vroegere ziekte gehad. Duizeling, groote afmatting en moeijelijkheid in het gebruik van den regterarm vertoonden zich op nieuw en in buitengewone mate. Deze aanval was echter van korten duur, wat den volgenden dag was de lijder in staat gedurende verscheidene uren het bed te verlaten en thans is hij in zoo verre hersteld, dat hij bij gunstig weder zijne gewone wandelingen in het park kan hervatten.

— Volgens mededeelingen uit Weenen, schijnt de regering het voornemen te koesteren om schatkistbiljetten uit te geven.

— Het Oostenrijksche leger telt thans niet minder dan 10,000 muziekanten. Het bezit een direkteur-generaal der militaire muziek, 80 muziekkorpsen voor de linie-infanterie, 30 voor de ligte infantrie, 12 voor de zware kavallerie, 14 voor de ulanen, 14 voor de artillerie, enz.

— Voor eenige dagen werd te Bonn een aan den spoorweg geëmploijeerd werkman op heeterdaad betrapt, terwijl hij een koffer openbrak, welke langs dien spoorweg moest verzonden worden. Gearresteerd zijnde gelukte het hem echter, op weg naar het bureau van politie den vergezellenden politie-agent te ontloopen. Deze nam onmiddelijk een fiacre en zette den vlugteling na, welke zich in de aan de zuidelijke grenzen der stad gelegen wijnbergen trachtte te verschuilen. De politie-agent vervolgde hem echter ook hier tot aan den oever van den Rhijn, waar de misdadiger in het water sprong, met het voornemen om zwemmende den tegenovergelegen oever te bereiken. Het koude water scheen hem in de uitvoering van dit zijn voornemen te hinderen; althans verdween de zwemmer eensklaps in de golven, doch kwam na korten tijd weder boven, en keerde eindelijk, doodelijk vermoeid, naar denzelfden oever terug, waar de politie-agent hem trouw was blijven wachten en thans ten vriendelijkste ontving, om hem ter verpleging naar »het hôtel prison" den weg te wijzen.

— Het vroeger verspreide gerucht omtrent het ontvreemden van papieren van het hoogste gewigt, gedurende 's Keizers reis naar Warschau, schijnt zich te bevestigen. Men meldt daaromtrent het volgende: Bij gelegenheid, dat de Keizer op zijne reis naar Warschau te Skierniccoide aangekomen was en aldaar het ontbijt nuttigde, werd eene kassette, bevattende een aantal depeches en eene aanzienlijke som gelds op zoo behendige wijze ontvreemd, dat zelfs geen spoor van den dief kon ontdekt worden. Eenigen tijd later werd door een onbekende aan een geestelijke het gestolen geld ter hand gesteld, met verzoek om het aan den regtmatigen eigenaar ter hand te doen stellen. Van de depeches is echter tot heden niets teregt gekomen.

— Den 13den Oct. heeft de Hongaarsche akademie te Pesth het feest gevierd tot aandenken van haar stichter, den graaf Stephanus Szechenyl. Een geruimen tijd zag men in geheel Hongarije dat feest met groote spanning te gemoet. De vice-president, de baron Joseph Eötvös, hield bij die gelegenheid de gedachtenisrede, die verscheidene malen door de levendigste bijvalsbetuigingen werd afgebroken. De redenaar

zeide onder anderen: »Er was nimmer een man, die meer hoop opgewekt en meer hoop vervuld had dan Szechenyi. In 1825 waren er slechts geprivilegeerde klassen, thans is er eene natie. Dat de privilegien geweken zijn voor de wet, de ongelijkheid van standen voor de wettelijke gelijkheid, dat ieder zich thans als burger, als zoon des vaderlands gevoelt, dat alle scheidsmuren gevallen zijn — dit alles hebben wij aan Szechenyi te danken. Hij verhief het eerst de vaan der gelijkheid."

— Uit het graafschap Mark wordt de volgende anekdote geschreven. Voor eenige dagen had zeker onderwijzer, in den uitersten hoek van den kreits A. wonende, het bezoeken zijner school door den schoolraad-inspekteur te doorstaan. Onder anderen vroeg de inspekteur, hoe ver de leerlingen met het uit het hoofd rekenen waren gevorderd. Onmiddelijk wendde de onderwijzer zich tot hen, hun de volgende rekening opgevende: »Een onderwijzer heeft eene vrouw en vijf kinderen, en ontvangt jaarlijks slechts 180 thaler salaris; berekent eens, hoe veel dit per hoofd bedraagt?" Deze rekening werd door de kinderen spoedig genoeg gemaakt, doch de inspekteur verlangde geen verder voorbeeld. Toch scheen hij over het resultaat van zijn bezoek tevreden geweest te zijn, althans ontving de povere onderwijzer weldra eene gratificatie van 40 thaler.

— Sedert eenige dagen levert een der meest bezochte en elegante koffijhuizen te Pesth 's avonds een eigenaardig schouwspel op. Zoodra namelijk generaal Neuwirth, plaatskommandant dier stad, dit koffijhuis, waarvan hij een getrouw habitué is, binnentreedt, verlaten alle gasten, tot den burgerstand behoorende, het lokaal en keeren er eerst terug, wanneer de generaal vertrekt. Deze demonstratie is een gevolg däárvan, dat generaal Neuwirth, bij de onlangs in die stad voorgevallen ongeregeldheden, de militaire magt deed aanrukken en kommandeerde.

CHINA.

Hongkong, 15 December. Het eenige feit van beteekenis gedurende de laatste veertien dagen is de aankomst van een groot deel der expeditionaire troepen te Hongkong. Bij de vorige mail schreven wij, dat de verbondene armée op weg was naar Tientsin of daar alreede aangekomen. De verdere maatregelen voor het vertrek van verbondene leger werden in allerijl genomen, omdat de koude in de golf van Pechelee reeds aanmerkelijk toegenomen was voor het vertrek der troepen, en er reeds een of tweemaal veel sneeuw was gevallen. De laatste berigten van de Peiho loopen tot 3 dezer, toen de rivier reeds geheel was digtgevroren en het ijs zich aan de kust rondom de golf begon te vormen. De 2500 Engelschen, die met een gedeelte der Franschen te Tientsin zijn achtergebleven, zullen een strengen winter door te staan hebben, maar allen zijn zeer goed gehuisvest; ze zijn van warme kleederen voorzien, en de huizen worden verwarmd door kagchels, waarin men een zeer helderbrandende kool stookt, afkomstig van eenige heuvels in de nabijheid van Peking. Brigadier Generaal Staveley is als kommandant dezer troepen achter gebleven, en ook mr. Bruce overwintert te Tientsin.

Graaf Elgin is den 4den dezer per *Feroze* van de Peiho naar Shanghae vertrokken, en sir Hope Grant vertrek met de *Granada* eveneens derwaarts. Naar men zegt, vertrekt lord Elgin direkt naar Singapore, zonder Hongkong aan te doen. Majoor Generaal sir Robert Napier is van hier naar Calcutta vertrokken.

De veldtogt in China is dus voor het oogenblik geëindigd, en wij mogen een pooze in den voortgang der gebeurtenissen verwachten, hoewel het zeer betwijfeld moet worden, of dit langer dan acht à negen maanden zal duren.

De wateren der Yang-tsze en harer takken worden nog steeds door zeeroovers onveilig gemaakt. Een boot, waarin drie vreemdelingen waren, de Heeren Christison, Johnson en Thomson, is overrompeld en alle drie zijn door de roovers vermoord.

Eenige manschappen der expeditie, die te Hongkong zijn aangekomen, zijn bijzonder gelukkig bij de plundering geweest en tellen hun buit bij duizenden van ponden. De stad was als overstroomd van zijden kleeren en een aantal andere zaken, van het keizerlijk zomerpaleis afkomstig. Deze op vendutie verkocht, werden allen door de Chinezen gekocht, en haalden hooge prijzen.

Omtrent de rebellen zijn geen nadere berigten ontvangen.

In Hongkong heeft op nieuw een brand gewoed, thans in het Tai-ping-shan distrikt, waar 81 huizen vernield zijn, en waarvan men, met inbegrip van den eigendom, de schade op $ 56.000 begroot.

JAPAN.

(*Partikuliere Korrespondentie.*)

Kanagawa, 20 Nov. Eenige dagen geleden stond de fransche bediende van den Franschen Minister te Jedo, tegen het vallen van den avond voor de hoofdpoort van de Fransche legatie aldaar, toen een Japansch officier met opgeheven sabel naar hem toetrad en hem het hoofd wilde klieven. — IJlings sprong hij echter op zijde en bekwam den houw in den arm, in stede van op het hoofd. — Terstond hief de aanvaller zijn sabel weder op, om hem een tweeden slag toetebrengen, doch bedacht zich op het zien van de revolver, die door den Franschman op hem werd gepointeerd. — Deze schoot, doch had het ongeluk van niet te raken, waarop de moordenaar zeer bedaard zijn zwaard in de schede stak en wegwandelde.

Dit geheele voorval had plaats in bijzijn van drie Japansche officieren van den keizer, die bij de wacht aan de fransche legatie waren gedetacheerd, geen hunner deed echter eenige moeite, om den moordenaar te weerhouden of te arresteeren.

Het bovenstaande leert ons weder dat geen der te Jedo of Kanagawa wonende Europeanen zijn leven zeker is en dat zij in geen geval kunnen rekenen op den bijstand of de protektie der keizerlijke officieren.

Wij vernemen dat de Fransche Minister zich deze zaak zeer heeft aangetrokken en aan het Japansche Gouv. eene aanzienlijke som gelds als schadeloosstelling heeft geëischt voor zijn bediende, die welligt voor altijd het gebruik van zijn arm zal missen en hopen, dat ons Gouvernement hierin aanleiding moge vinden, om den door den Vice-Consul der Nederlanden ingestelden eisch voor schadeloosstelling voor de beide weduwen van de twee vermoorde Hollandsche kapt. met klem te ondersteunen.

Gisteren had de inwijding plaats van het grafteeken van de beide Russen, in Augustus van het algeloopen jaar vermoord.

Op het plein voor het tolkantoor te Jokka-Hamma verzamelde zich de processie, die uit de volgende personen bestond.

Honderd vijftig pruissische mariniers in vol kostuum, die de voorhoede uitmaakten en gevolgd werden door de Nederlandsche, Fransche, Engelsche, Portugesche en Americaansche vlaggen. — Daarna kwam de Pruissische banier, gevolgd door honderd pruissische mariniers. — Toen kwamen de Fransche Minister, de Pruissische admiraal, de Engelsche, Nederlandsche, Americaansche en Portugesche Consuls, de attachés der Pruissische ambassade, de kooplieden der verschillende natien en honderd vijftig pruissische matrozen van top tot teen gewapend.

Aan het hoofd dezer processie was de prachtige stafmuzijk van het Pruissische stoomfregat de *Ancona,* hetwelk langs den geheelen afstand tot het graf toe speelde.

Aan het graf gekomen schaarden zich de troepen en werd een aanspraak gehouden door den Pruissischen predikant der *Ancona*, waarop de Fransche Minister de volgende korte, maar kernachtige aanspraak hield.

Messieurs!

Avant de dire un dernier adieu aux innocentes victimes, qui ont payé de leur sang comme d'autres encore après elles, nos premiers rapprochemens réguliers avec ce pays, recueillons nous un instant; mais que ce soit pour donner les sentimens bien naturel qu'inspire à chacun de nous cette imposante cérémonie funèbre. Evitons Messieurs, de nous laisser entrainer à donner un libre cours à l'indignation que nous inspirent ces meurtres encore impunis! Restons courageux mais calmes et surtout toujours loyaux dans nos procédés, même en présence d'injustes agressions! Car d'une part notre calme, notre courage, notre loyauté prouveront la supériorité de notre civilisation; et de l'autre nous ne devons jamais oublier que nos Gouvernemens peuvent, mieux que nous mêmes, faire respecter ici, comme partout ailleurs, nos droits et notre sécurité!

Contentons nous donc aujourd'hui de prier pour ceux que nous accompagnons à leur dernière demeure en demandant aussi à la Providence qu'elle nous épargne de nouveaux sacrifices!

Reposez en paix, au milieu de nous, nobles enfans de la Russie, dans cette tombe que ferment aujourd'hui des mains amies et fraternelles!

Daarna werd het Pruissische volkslied gespeeld en vertrok de processie weder naar Jokka-Hamma, terwijl de stafmuzijk de verschillende nationale liederen speelde.

De Pruissische mariniers en matrozen benevens hunne aanvoerders waren keurig netjes gekleed, en hunne militaire evolutiën zouden tot een voorbeeld kunnen strekken aan menige groote mogendheid.

Het doet ons mede genoegen te kunnen zeggen, dat de Nederlandsche vlag, dank zij de goede zorgen van onzen Vice-Consul, het best van alle anderen uitkwam.

Deze werd gedragen door den Hollandschen timmerman Frey, op een stok met vergulden knop ter lengte van acht voet. — De vlaggedrager was gekleed in zwart lakensche broek, vest en rok en droeg eene Oranje écharpe, die van den schouder tot de linkerzijde hing, en op den schouder met een breed zilveren galon was vastgehecht.

Ofschoon wij moeten bekennen, dat deze processie een der fraaiste is geweest, die wij hier nog gezien hebben, moeten wij zeggen, dat deze nieuwe demonstratie geheel nutteloos en ondienstig is geweest.

De Nederl. Vice-Consul heeft die dan ook terstond belagchelijk gevonden, doch is medegegaan omdat alle traktaat hebbende natien werden vertegenwoordig[d] [en] hij dus niet alleen achterwege wilde blijven.

Wij vernemen echter, dat hij bepaaldelijk bed[ankt] heeft voor ceremoniën, van welken aard ook [bij] het overbrengen der lijken van de beide verm[oorde] Nederlandsche kapiteins, en dat hij, zoodra de voor[be]stemde graftombe zal gereed zijn, de lijken daari[n 's] nachts zal doen overbrengen, door zijne eigen be[dien]den en in zijne tegenwoordigheid, zullende hij ge[heim] houden, wanneer hij daartoe zal overgaan.

AMERICA.

De Americaansche bladen melden, dat de zeero[over] Hicks, wiens ter dood brenging op Bedloe[s Is]land op 12 Julij zoo veel sensatie maakte, zich in goeden welstand bevindt en bij zijne zuster verbo[rgen] is. Toen Hicks op genoemden dag naar de galg g[ing] was hij in het oog loopend opgeruimd en zeide ged[urig] dat hij voor het hangen niet bang was, »als slecht[s al]les naar overeenkomst geschiedde". Deze overeenk[omst] dus zegt men, was getroffen met den ambtenaar [die] met het toezigt over de teregtstelling was belast. H[ij] werd slechts ter hoogte van $2^1/_2$ voet van den gr[ond] aan de galg opgetrokken en bleef niet langer dan [...] minuten hangen. Toen sneed men hem af, verkla[arde] hem voor dood en gaf het lijk aan de gereed sta[ande] geneesheeren Bell en O'Reilly uit Brooklijn. Deze [wik]kelden het in warme dekens en bragten het naar [O'] Reilly's woning. Hier werd hem de pols gevoeld. [De]ze stond wel is waar geheel stil, doch de twee gen[ees]heeren waren innig overtuigd, dat zij slechts met [een] bloote tijdelijke stoornis te doen hadden. Zij plaat[sten] het ligchaam in het door professor Bergens uitge[von]den electro-chemische bad en verrigtten eene reeks [...] bewerkingen, ten einde aan de longen hare vital[iteit] te hergeven. Na twee uren van aanhoudende po[gin]gen begon de roover weder adem te halen; men [ap]pliceerde nu een trekpleister, enz., enz., kortom hij [zou] zich thans vrij wel bevinden. Alleen zijn linker[...] zijn linkerarm en zijn linkerbeen zijn verlamd. [...] hiervan waar zijn kan, mogen der zake kundigen [be]slissen. Misschien ook is de geheele geschiedenis slec[hts] eene inventie van genoemde heeren doctoren, die [...] en het electro-chemische bad in de gunst der galg-[kan]didaten willen aanbevelen.

VERSCHEIDENHEDEN.

Statistiek uit Frankrijk.

Dat de Fransche boer in den regel lezen noch sc[hrij]ven kan is een bekend feit. Bovendien is het op[mer]kelijk, dat in dezen geciviliseerden staat bij uitnem[end]heid nog 348 000 huizen gevonden worden, die g[een] andere opening hebben dan de ingang of deur, en [...] 2 millioen huizen, die slechts van een venster v[oor]zien zijn, achter hetwelk de representanten van [het] algemeene stemregt wonen.

Schorsing van een dagblad.

Een dagblad-uitgever in den staat Missouri heeft [on]langs aangekondigd, dat zijn blad in de eerste zes [wee]ken niet zou verschijnen, doordien hij met eene l[ast] beerenhuiden, run, bijl-stelen, bever-en vossenhui[den,] gezouten katvisch enz. enz., die hij van zijne geab[on]neerden in betaling had aangenomen, eene reis n[aar] S. Louis moet doen, om het rommeltje te verkoo[pen].

Wijnliefhebbers.

Al de groote mannen, zelfs die, welke nu en [dan] maar eene flesch nuttigden, gaven aan de een of an[dere] wijnsoort de voorkeur. Zie hier eenige voorbeelden:

Frederik de Groote had eene bijzondere neiging v[oor] Tokayerwijn; Napoleon I verkoos Chambertin; P[eter] de Groote Madeira; de maarschalk de Richelieu, M[...] Rubens, Marsala; Rabelais moest een pot goeden [...] Chablis wijn hebben; de maarschalk van Saxen [...] Champagne drinken; Cromwell, de puritein, Malve[zij]; Jean Bart, de onverschrokken zeeman, verkoos [...]nerwijn; Talleyrand, Château-Margaux; keizer Kare[l de] Vde nam altijd een glas Alicantewijn; Frans de I [...] moest Xeres hebben en Hendrik de IVde Suresner. [De] geleerde von Humboldt hield het met Sauternerw[ijn,] Balzac, Vouvray; Göthe verkoos Johannesberger en [...] Byron moest Porto hebben.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
December	23	Ned. Indisch.	bark	Djadul Hair	Sech Fasbaai	Singapore	14 Dec.	B. J. Jacobs.
"	27	Nederlandsch.	"	Maria Agnes	Deurse.	New-Castle		E. Moormann & Co.
"	28	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis.	Singapore	25 "	Maclaine, Watson & Co.
"	—	"	bark	Oeij Sinjo	Oeij Holtan	Pecalongan	9 "	Gezagvoerder.
"	—	"	brik	Tartar	Tan Ingpan	"	— "	"
"	—	Nederlandsch	schip	Dionijsia Catharina	S. B. v. d. Sprenkel	Lossarang	25 "	Paine, Stricker & Co.
"	—	Ned. Indisch	"	Padang Pandjan		Samarang		Lim Hea.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
December	28	Ned. Indisch	stoomb.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Cheribon en Soerabaija
"	29	Deensch	schip	Maria Christiaan	C. Voss	Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	schoener	Al Osmanie	Sech Bahasoan	Cheribon

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Amazone*	J. Abbink	Nederland	Hagger & Schuurman.
"	bark	Maria Adolfina	Blom	Samarang en Soerabaija	E. Moormann & Co.
"	"	Maria Agnes*	Deursen		"
"	"	Australie*	D. B. Jochems	Soerabaija	"
"	schip	Sophia Koningin der Nederlanden.	L. Klein.		Schimmelpenninck & Co.
"	brik	Cornelia en Geertruida	C. Hoeksma		Landberg, Fezoet de Bie & Co.
"	schip	Elisabeth	H. A. Harms		"
"	bark	Maria Adriana	S. van der Held		"
"	"	Louis Meijer	G. H. Holtgreve	Oosthoek van Java	"
"	"	Marinus Willem	P. van Duijn	Rotterdam.	Maclaine, Watson & Co.
"	brik	Rhijnvis Feith*	Lammerts.	St. Davids Eiland	"
"	bark	Adriana Petronella*	J. K. Annokkee		Dümmler & Co.
"	"	Wilhelmina*.	Ihnen		van Ommeren, Rueb & Co.
"	brik	Willem Eggerts	Faber	Nederland	"
"	bark	Henricus Gerardus	C. van der Zee		Paine, Stricker & Co.
"	"	Ridderkerk*.	H. Teerlink		B. Kopersmit & Co.
"	"	Vier Gebroeders*	C. J. Buuk		"
"	schip	Louise*.	P. Buijs, jun	Nederland via Samarang	"
"	"	Elisabeth en Antoinette	H. A. Bester	Nederland via Soerabaija	"
"	"	Prins van Oranje	J. Hessing		"
"	"	Admiraal Tromp.	J. van Tubergen	Ned., Soer. en Pasoeroean	"
"	"	Ouderkerk a/d. Amstel	Smart.		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
Ned. Indisch	bark	Maijmoen*	Moh. bin Osman	Cheribon	Duijs, Jacobson & Co.
"	"	Srie Palembang*	Lie Bak	Palembang	"
"	brik	Marzoek*	Sech Bagawie	Soerabaija	B. J. Jacobs.
"	bark	Gaus Salim*	Sech Makarim	Tagal, Sam. en Soerabaija	"
Engelsch	"	West*	Hawkins	Londen	Martin, Dyce & Co.
"	"	Isabella*	Miller		Busing, Schröder & Co.
Fransch	schip	Chanteau du Gol*	François		"
"		Carton*.	Houssois	China via Singapore	Morgan, Melbourn & Co.
"	bark	Bon Père	L. Bourat	Singapore	J. Cezard & Co.
Amerikaansch	"	Windward*	H. P. Hamlin	Soerabaija	Dümmler & Co.
Oldenburg	"	Gottorp*	R. Bergfeldt		E. Moormann & Co.
Hamburg	schip	Neckar*	Brolen		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
"	brik	Christan*	Binder		C. Bahre & C. Binder.
Brem	bark	Thusnelda*	Meijer	Nederland	Fusing, Schröder & Co.
Zweedsch	"	Eclipse*	Brandt		"
"	schip	Avik*	Ahlborg		van Ommeren, Rueb & Co.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN
December	13	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	12 Dec.	Batavia
	—	"	schip	Maria Henriette	J. Winter	9 "	"
"	15	Nederlandsch	"	Tonia	C. F. Zeeman	18 "	Tagal
"	18	"	schoen.	Marianne	H. C. Grönbeck	13 Aug.	Amsterdam
"	19	Ned. Indisch	"	Hong An	Lim Kwie Soeij	12 Dec.	Terug uit zee

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
December	13	Ned. Indisch	stooms.	Prins van Oranje	J. Prins	Batavia
"	15	"	schoener	Hong An	Lim Kwie Soeij	Indramaijo
"	17	"	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Soerabaija
"	18	"	bark	Esperance	Tjoa Tjing Hai	Tagal
"	—	"	"	Fathool Manam	Sech Eargebeh	Soerabaija
"	19	Nederlandsch	"	Minister Pahud	J. Kievit	"
"	20	"	"	Jacobus	J. J. van Loon	Nederland
"	—	Bremer	schip	Capellen	C. Lange	Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	"	Padang Padjang	P. Snijder	Batavia

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Anna	J. R. Bok	Nederland	van Maanen & Co.
"	bark	Henriette Elisabeth Susanna	A. Meijboom	Patjarakan	"
"	brik	Cornelia Hendrika	C. Jaski	Nederland	Gezagvoerder.
"	bark	Laura en Adele	H. F. C. L. von Noël	Nederland	van den Broek & Veeckens.
"	schip	Stad Enschede	M. J. B. Noordhoek Hegt	Nederland	Mac Neill & Co.
"	"	Tonia	C. F. Zeeman	Nederland	Jacobson & Co.
"	schoener	Marianna	H. P. Gröubeck		Dorrepaal & Co.
Bremer	"	Willij	Hagemann	Singapore	Wermuth & Co.
Engelsch	bark	Amelia	W. M. Barton		Dorrepaal & Co.
[illegible]sch	schip	Marcate	Giffiat	Frankrijk	"
Ned. Indisch	brak	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Batavia	"
"	schoener	Hap Eng	Kwik Tiang Oewan	Singapore	Gezagvoerder.
"	bark	Emilie	A. de Wolff	Padang	"
"	"	Justina	H. A. Drehfahl		"
"	"	Ellen	F. A. P. Weutholt	Batavia	B. Kopersmit & Co.
"	schip	Maria Henriette	J. Winter	Batavia	"
"	bark	Ydroesie	Sech Bakir		Gezagvoerder
"	"	Soortbau	Sech Banseer		"

Vertrokken schepen van *Indramaijo*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 19	N. I.	bark	Borneo	Go Banhok	Cheribon

Aangekomen schepen *te Cheribon*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 17	N. I.	brik	Kalimaas	Sech Boegies.	Uit zee
" —	"	"	Fathool Main	Sech Bammem	Batavia
" —	"	bark	Atitoor Rachman	Sahaboedin	Banhok

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 18	N. I.	schoen.	Srie Cheribon	I-Eugtjee	Samarang
" 20	"	brik	Kalimaas	Sech Boegies	Batavia

Aangekomen schepen te *Pecalongan*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 13	N. I.	bark	Batavia	Oeij Soewie	Batavia
" 17	Ned.	"	Macassar	de Boer	"

Vertrokken schepen van *Pecalongan*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 13	N. I.	bark	Pasekan	Io Tjingoan	Batavia
" —	"	"	Cheribon Packet	Massingham	Cheribon
" 19	Ned.	"	Maria	van Wulven	Middelburg

Aangekomen schepen te *Probolingo*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 16	Ned.	bark	Grootm. Nationaal	Giesse	Soearabaija

Vertrokken schepen van *Probolingo*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 13	Ned.	bark	Johanna Geertruida	Fleus	Nederland
" 14	"	"	Billiton	Zeldam Ganswijk	"

Aangekomen schepen te *Tagal*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 10	N. I.	bark	Thae Goan	Tan Goatsan	Cheribon
" —	"	"	So-ootban	Said Bansir	Muntok
" —	"	schoen.	Haai	Tjia Boenseeng	Samarang

Vertrokken schepen *van Tagal*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 11	N. I.	bark	Thae Goan	Tan Goatsan	Rembang
" —	"	"	So-ootban	Said Bansir	Samarang
" —	"	schoen.	Haai	Tjia Boensen	Palembang
" 12	Ned.	bark	Tonia	Zeeman	Samarang

Aangekomen schepen te *Rembang*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 13	N. I.	bark	Thae Goan	Tan Goatsan	Tagal
" 14	"	"	Inggoan	The Bie	Samarang

Aangekomen schepen te *Toeban*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 13	N. I.	bark	Wilhelmina Cox	Reisiger	Samarang

Vertrokken schepen van *Toeban*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
Dec. 13	N. I.	bark	Amana Tulbarie	Sech Bantok	Soerabaija
" —	"	"	Atiat Toolbarie	Said Alijdroos	"
" —	"	"	Abool Haer	Badjerdana	Macasser
" —	"	"	Goansein	Go Tilong	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Grissee*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 11	N. I.	schoen.	Sarie Grissee	Liangsing	Riouw
" 12	"	bark	Fathal Nassar	Said Asebaf	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Grissee*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 11	N. I.	brik	Jeannette Maria	Kuipers	Batavia
" 13	"	bark	Faid Alim	Sech Lachbal.	Macasser

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	VAN
Dec. 9	Gouv.	[illegible]	Java	Bernoster	Batavia
" —	Ned.	[illegible]	Prins Hendrik	Johs. Verloop.	"
" 10	Z. [illegible]	stooms.	Gedeh.. kapt. lt. t/z.	Siedenburg	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 8	N. I.	schoen.	Ampenan	Moham Amin.	Bali
" 10	Gouv.	stooms.	Java	Bernoster	Molukkos
" —	Z. M.	"	Gedeh.. kapt. lt. t/z.	Siedenburg	"
" —	N. I.	bark	Alhamdanle	Said Albab	Cheribon
" —	"	schoen.	So-ootdjim	Intje Lanang	Cheribon

Marktprijzen.

Te BATAVIA, den 28 December.

Arak, ƒ 55, @ ƒ 60.— afgedaan.
Koffij, Java. ƒ 35,50 @ ƒ 36,50 geen afdoening.
——, Padang, zonder aanvoeren.
Suiker Nº. 16 ƒ 15,50,— @ ƒ 16,50 geboden.
Genever A. V. H. bij Reynst en Vinju ƒ 11,50— p. kelder, in Consumptie.
Gom elastiek ƒ 96,—.
Peper (Lampong ƒ 19,— @ ƒ 21,— p. pic. naar kwal.
Rijst, Indramaijo met zakken, oogst verkocht
——, witte Batavia, 1ste kwaliteit, ƒ 150,— @ ƒ 180— voorraad gering
——, " " 2de kwaliteit, ƒ 135— @ ƒ 140,— "
——, Carga ƒ 120 @ ƒ 135,— "

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato $102^3/_4$ % bij partikulieren.
" " " " 101 " " de Factorij
" " " " 102 " " het Gouvernement.
" Londen " Zigt $11^3/_8$ per $
" China ƒ 2,80 per dollar nominaal
" Singapore ƒ 2,80 per $
" Calcutta ƒ 123 — 100 Cs. Rs.
Spetien. Sovereings ƒ 13 —
Ducaten 7,20 oude
" 6,33 "
Mex. Dollars 2,60

Te SOERABAIJA, den 24 December.

Suiker ƒ $15^1/_2$,—
Koffij ƒ $34^1/_2$
Rijst (Carga) ƒ 140,— @ ƒ 155,—
Id. (Witte) ƒ 160 @ ƒ 180.—
Arak ƒ 50.—
Olie (Klapper) ƒ 25.—
Id. (Katjang) ƒ 19 —
Kadjang Matten, ƒ 9.—
Rotting ƒ 8 @ ƒ 9.—
Wisselkoers 102 @ 103.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

van 24 tot 27 December. 1860.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip *Adriana Petronella*, gez. Annokkee, agt. Dümmler en co.

1016 coll. machinerien, 3 stoomketels, 1 centrifugue, 150 vs boter, *Agenten*.
10 led. leggers, *Gezagvoerder*.
100 vs. staal, 3 coll. ijzerwerk, 50 vn. bier, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
10 vs. zilv. munt, *N. H. M.*
8 kn. koopmanschappen, 44 do. bier, 5 bn. rood garen, *Order*.
1 kt. laken, *van Riel en ter Gouw*.
50 kn. likeuren, *Haager en Schuurman*.
25 vn. bier, *J. Cezard en co*
25 vn. bier, 2 kn. spiegels, *van Ommeren, Rueb en co.*
476 vs. loodwit, 304 do. spijkers, 15 aambeelden, 100 vs. boter, *Jacometti en co.*
100 md. bier, *Winsser, de Lange en co.*
50 kn. wijn, *E Moormann en co.*
1 kt. ammunitie, *John Pryce en co.*
12 kn. wijn, *Crockewit*.
1 kt. diversen, *C. Bahre en G. Kinder*.
9 kn. papier, *G. Buijn en co.*
101 coll. manufact., *Arnold en Zonen*.
85 coll. manufact., *Wilson en co.*
1 coll. manufact, *B. van Leeuwen en co.*
95 coll. manufact., *Busing, Schröder en co.*
60 coll. manufact., *B. Kopersmit en co.*

Voor Samarang.

60/m. steenen, *N. H. M.*
200 vs. boter, 25 ramenvilt, 4 vs. spijkers, 1 pak zinkwerk, 1 kt. en 1 pak kwasten, 1 pak zakken, 2 do. spiegels, 1 kt. speelkaarten, 5 vn. bier, *Order*.
1 vt zinkwit, 11 kn. koopmanschappen, *Dorrepaal en co.*
150 vs. loodwit, 50 vn. bier, *van den Broek en Veeckens*.
10 pijp. en 36 kn. bier, *F A. Pringiers*.
5 vn. bier, *Morbotter*.
1 kt. speelgoed, 1 kt. likeuren, *Dankmeijer*.
1 kt. koopmanschappen, *Hijmans*.

Van Singapore, Riouw en Muntok per N. I. stooms *Palembang*, gez. Kramer, agt. W. Co es de Vries.

1 kt. goud, *Sech Awab Badawie*.
1 kt. zilv. munt, *C. Bahre en G. Kinder*.
1 kt. parfumerien, 2 do. modewaren, *Bornand en co.*
8 kn. manufact, *J. Cezard en co.*
20 vn. spek, *E. Moormann en co.*
13 kn. manufact., 2 do. diversen, 24 do. wijn, *Order*.
3 kn. manufact., 10 vn. bier, *Adam en co.*
1 kt. klokken, *Abeelen, Dennison en co.*
1 kt. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*

Regalen.

1 pak *Timmerman Thijssen*.
1 pak en 2 ks. *Niederer en co.*
5 pakk. *Pandel en Stiehaus*.
1 pak NB 23.
1 pak M / DM 1.
1 pak APL 1.
1 pak L & R 478.
2 pakk. B / P & S 101/2.
1 pak *Stavers*.
1 pak *Arnold en Zonen*.
3 pakk. en 1 kt. *Busing, Schröder en co.*
2 pakk. *Adam en co.*
1 pak *E. Moormann en co.*
8 pakk *Gumprick en Strauss*.
1 pak *Leon en Reiss*
1 zak en 3 pakk. *Maclaine, Watson en co.*
1 kt. *Joakim*.
1 kt. LL 1153.
1 kt. *Kern*.
1 kt. F. 47.
1 kt. AZ 24.
1 kt. *Burt, Myrtle en co.*
1 kt. *Volz*.
1 kt. LPC.
2 kn. *Tolson, Hunt en co.*
1 pak *Martin, Dyce en co.*
1 kt. *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
1 pak *van Slooten, Morgan en co.*
1 pak *Hunter, Houghton en co.*
1 kt. *J. P. Brodie*.

Van Nederland per Ned. schip *Ridderkerk*, gez. Teerlink, agt. B Kopersmit en co.

802,000 kilos steenkolen, *W. Cores de Vries*.
10 vn zilvergeld, *Gouvernement*.
50 hammen, *Pesch*.

Van Borneo's Westkust via Billiton per N. I. stooms. *Ambon*, gez. Vogel, agt. W. Cores de Vries.

2 46 schuitjes tin, *Gouvernement*.

Van Macao per Zw. schip *Avik*, gez. Ahlborg, agt. van Ommeren, Rueb en co.

4 kn. Chin. goederen, *Loose*.
50 kn. gember, 445 kn. en 652 coll. Chin. goederen, 15 arak leggers, 1158 kn. en 430 coll. diversen, 18 coll. provisien, 7 do. midicijnen, 12 kn. ijzerwerk, *Order*.
2 kn. Chin. goederen, *Haager en Schuurman*.

Van Indramaijo per Hamb. schip *Hebe*, gez. Muhlenroth, agt Pandel en Stiehaus.

70 pic. rotting, *Lading voor Bremen*.
7381 pic. rijst, *Lading voor Hamburg*.

AAN- EN UITVOER TE SAMARANG.

Van den 13 tot 20 December.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schoener *Mariane*, gez. H. C. Grönbeck.

39 kn. en 3 vn. diversen, 11 kn. speelgoed, 1 kt. manufact., 1 do. lepels en vorken, 1 kt. en 3 kn. lampen, 1 kt. parfumerien, 1 do. kunstbloemen, 8 do. wijn, 12 do. cognac, 12 do. banket, 2 kn. en 25 ks. kaas, 150 vn. boter, 200 hammen, *Salomonson en Meijer*.
2 kn. rijtuigen, 100 vs. boter, 1 kt. koopmanschappen, *Soesman en co.*
12 kn. bier, 1 do. diversen, *Ottenhoff*.
60 md. selterwater, 200 vs. boter, 20 kn. vruchten, 2 vn. krenten, 5 kn. gort, 25 keld. lijnolie, 10 pull. kanarie zaad, 18 kn. en 1 bl. diversen, 4 kn. manufact., *Wermuth en co*
3 kn. zilverwerk, 6 do. meubelen, 1 do. hoeden, 106 vs. boter, 6 kn. banket, 2 kn. en 25 kazen, 8 kn. kramerijen, 52 kn. en 4 bn. manufact., 2 kn. diversen, 2 do. machinerien, 1 do. ijzerwerk, 1 do. band, 25 vs. spijkers, 1 kt. inktkokers. 1 do. bloemvazen, 1 do. lantaarns, 5 kn. porcelein, 12 do. glaswerk, 24 do. staal, 1 do. lederwerk, 1 do. waaijers, 1 do. horologie kettingen, 1 vt. tinwerk, 1 kt. karretjes, 1 do. wandelstokken, 1 do. franjes, 1 do. modewaren, *Dorrepaal en co.*
200 vs. boter, *Thooft en co.*
14 kn. papier, 10 do. manufact, 24 ks. kruid, *van den Broek en Veeckens*.
4 kn. papier, 1 do. boekwerken, *G. C. T van Dorp*.
1 kt. koopmanschappen, 1 do. manufact, 1 do. leder, *F. Hasselman*.
1 kt. modewaren, 2 kn. linten, *Hammel en co.*
1 kt. schrijf behoeften, *de Bruijn Az.*
1 kt. boeken, *Directie leesgezelschap*.
64 kn., 10 bs, 112 vs. en 1 pak koopmanschappen, *J. Hijmans*.
1 kt. diversen, *Sijthoff*.
1 kt. diversen, *C. von Bornemann*.
24 kn. bier, *van Maanen en co*
25 vs. zink, 2000 st. steenen, *N. H. M.*
75 vn. en 10 kn. bier, 125 vs. boter, 10 kn. papier, 3 do. kramerijen, 3 do. koopmanschappen, 1 vt. wijn, 2 ks. banket, 2 do. pendules en stolpen, 3 do. provisien, 4 do. modewaren, 1 do. wasdoek, 4 do. lederwerk, *Order*.

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. bark *Jacobus*, gez. J. L. van Loon.

2700 pic. suiker, 2700 do. koffij, 35 do. rotting, 63 kn. kopergeld, *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Minister Pahud*, gez. F. Kievit.

60 pic. rotting, 11 do. lange peper, *Jacobson en co.*
5055 pic. suiker, 4218 do. koffij, 2584 ℔ indigo, *Dorrepaal en co.*

Naar Nederland per Ned. bark *Brouwershaven*, gez. P. Jansen.

1010 pic suiker, 6 kn. naturalien, 1 tamb. koker, *Wermuth en co.*
2600 ℔ indigo, 2228 pic. koffij, *van Maanen en co.*
2109 ℔ indigo, *B. Kopersmit en co.*
15674 ℔ indigo, *Dorrepaal en co.*

Naar Nederland per Ned. bark *Zeenimph*, gez. J. F. Graadt v. Roggen.

4 pic. suiker, 3 do. koffij, 2 kn. kramerijen. 1 do. kerrij poeder, 5 do. confituren, *Dorrepaal en co*
1 kt. arrowroot, 1 do. gember, *Joosten en co.*
1951 pic. koffij, *O. I. M. v Adm. en L.*

Naar Nederland per Ned. bark *Constance*, gez. M. Kimmerer.

141 kn. kopergeld, 1469 pic. suiker, 3000 do. koffij, 75 do. rotting, *N. H. M.*

AAN- EN UITVOER TE SOERABAIJA,

van den 11 tot 17 December 1860.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip *Kaap Hoorn*, gez. H. J. Dik.

199 690 ks. steenkolen, *W. Cores de Vries*.
6 kisten kaasen, 535 vs. boter *Order*.
100 vaatjes boter, J. F. *van Leeuwen en co.*
10 vaatjes boter, *Anemaet en co*
100 vaatjes boter, *E Ten Brinck en co*
100 vaatjes boter, 100 kelders genever, 36 kisten diversen, *von der Klei*.
100 vaatjes boter, *Martens en co.*
200 kelders genever, *Order*.
200 kelders genever, *Nash*.
37 kisten wijn, 10 bladen koper, 107 kisten koopmanschappen, J. F. *van Leeuwen en co.*
50 kisten champagne, 10 kisten portwijn, 2 kisten speelkaarten 5 kisten kantoorbehoeften, 20 bladen koper, 100 kelders en 5 ankers genever, 17 kisten glas en aardewerk, 25 vaten en 4/2 pijpen bier, 2 oxhoofden en 3 ankers wijnazijn, 81 collies verfwaren, E. *ten Brinck en co.*
14 kisten wijn, *Anemaet en co.*
40 kisten en 4 mandjes wijn, 4 kisten bitter, 51 kisten manufacturen, *Schimmelpenninck en co.*
4 kisten koopmanschappen, *Order*.
12 pakken touwwerk. *Mathieu, Ebbs, Ruijs en co.*
1 vat bier, *Schimmelpenninck en co.*
2 kisten rijtuigen, *Major Matzen en co.*
3 kisten manufacturen, 1 kist ijzerwerk *W. Cores de Vries*.
11041 stuks steenen, 5 kisten diverse, 50 vaten koolteer en kleinigheden, *L G. Lakerveld en co.*
65 kisten wijn, *B. J. van Eck en co.*
25 vaten koolteer, 25 tobben staal, 125 kelders lijn-olie 60 vaatjes spijkers, 169 collies ijzer, 20 tonnen teer en pik, 7 tonnen, *Haring*.
21 vaten manufacturen *B. J van Eck en co.*.

Van Nederland per Ned. schip *Louise Roelofine*, gez. Sijbrandi.

194 collies manufacturen, *B. J. van Eck en co.*
254 collies diverse manufacturen, *B. van Leeuwen en co*
5 kisten drukletters, *Fuhri en co*
50 vaten bier; 2 kisten kousen, 8 kisten manufacturen, *Schimmelpenninck en co.*
25 vaten bier, 7 kisten manufacturen, *B. Kopersmit en co.*
12 vaten bier, 8 pakken moltondekens, *E ten Brinck en co.*
119 collies manufacturen, *J. F. van Leeuwen en co.*
60 collies manufacturen, *Fraser, Eaton en co.*
50 vaten bier, 9 kisten manufacturen, *Order*
50 vaten bier, 31 kisten manufacturen, *Mathieu, Ebbs, Ruijs en co.*
5 collies manufacturen, *P. Kervel en co*
37 vaten, 5/2 pijpen bier, *Karthaus en Melchers*.
5 kisten wijn, *Hill Broekman en co.*
180 kisten genever, 53 kisten koopmanschappen, *Order*.
3 kisten koopmanschappen, *Arnold en Zoon*.

Uitvoer.

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Noord Braband*, gez. H. R. Bok.

110 picols rotting, 250 picols noten, 251 picols foelie, 450 picols tin, 4 kisten cambriks, 1 kist gedr. katoen, 20/m. koffijzakken, *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Doelwijk* gez. van der Putte.

3000 picols suiker, 500 pic. tin, 150 picols rotting, *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Almonde*, gez. H. G. Surie.

4164 80 picols suiker, 76 99 picols rotting, *N. H. M.*

Naar Nederland via Probolingo per Ned. schip *Amsterdam*, gez. F. Wiegminck.

4000 97 picols suiker, *B. Kopersmit en co.*
67,68 picols kasia fistula, 305 stuks koehuiden, *E. ten Brinck en co.*
905.12 picols suiker, *Schimmelpenninck en co.*
3 kisten boeken, 1 kist inkt *Gebrs. Gimberg en co.*
300 picols tin, *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Stad Gouda*, gez. J. des Ruelles.

25.83 picols rotting, 2/2 leggers arak, 2 vaten gez. vleesch, *E. ten Brinck en co.*
288.20 picols kopergeld, *N. H. M.*
761.44 picols suiker, 3192 stuks koehuiden, *Fraser, Eaton en co.*
6580.35 picols suiker *Major, Matzen en co.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Eva en Johanna*, gez. H. de Boer.

123 pic. rotting, 4502,92 pic. suiker, *N. H. M.*

Aangekomen Passagiers te Batavia.

van 23 tot 28 December 1860.

Met de Ned. Ind. bark Djadul Hair, Gez. Sech Basbaai, de heer J. Pianzza, echtg. en kind van Singapore.

Met het Ned. Ind. stooms. Oenarang, Kapt. S. van Hulsteijn, de hh Walter, echtg. en kind, Pietermaat, echt. en 3 kinderen, Frank, echt. en 5 kinderen, Fabritius, Oosthoek, Veuger, Boeckholt, Tihon, van Zijll de Jong, van Zuijlen, van Vloten, Engel, van Dinter, Beer, Serrurijs, Pauw ten Cate, Combes, Mevrouwen Muller en 3 dochters, Vos van Rijswijk, Varkevisser en Abcoude, Mejufvrouwen Nepper, Sibold en Hoefnamer, jongeheer Kuijp, benevens Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang.

Met de Ned. Ind. stoomb. Samarang Packet, Kapt. J. F. Scheel, de heer Schultz en adj. onder-officier Kwartierm, Jongenburger van Cheribon

Met de Ned. bark Vier Gebroeders, Kapt. C. J. Bunk, de heer H. E. G. Thesingh van Rotterdam.

Met het Ned. Ind. stoomschip Koningin der Nederlanden, kapt. E. Lewis, de heer Stelmeijer van Singapore.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

Snelpersdruk van H. M. VAN DORP te Batavia.

Vertrokken schepen van Indramaijo.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 19	N. I.	bark	Borneo	Go Hantok	Cheribon

Aangekomen schepen te Cheribon.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 17	N. I.	brik	Kalimaas	Sech Hoesies	Lit ...
„	„	„	Kotidjol Maira ...	Sech Smit ...	Batavia
„	„	bark	Abdoel Rachman	...	Batavia

Vertrokken schepen van Cheribon.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 18	N. I.	schoen.	Sri Cheribon	...	...
„ 20	„	brik	Kalimaas	Sech Hoesies	Batavia

Aangekomen schepen te Pekalongan.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 13	N. I.	bark	Batavia	Oeij ...	Batavia
„ 17	Ned.	„	Macassar	de Roer	„

Vertrokken schepen van Pekalongan.

Aangekomen schepen te Probolingo.

Vertrokken schepen van Probolingo.

Aangekomen schepen te Tegal.

Vertrokken schepen van Tegal.

Aangekomen schepen te Rembang.

Aangekomen schepen te Tuban.

Vertrokken schepen van Tuban.

In lading liggende schepen te Samarang.

Wisselkoers.

Te SOERABAIJA, den 21 December.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

van 21 tot 27 December 1860.

Aanvoer.

Uitvoer.

AAN- EN UITVOER TE SOERABAIJA

van den 11 tot 17 December 1860.

Aanvoer.

Uitvoer.